

Sector	: Inwoners	Openbaar: ☒
Afdeling	: Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er:	Roel Deneer Tel.: (0495) 575 454 en: J. Westenbergh primair: H.W.J. Coolen	Nummer B&W-advies: BW-006772
Portefeuillehouder(s)	: en: H.A. Litjens	

ONDERWERP

Inventarisatienota voorzieningenplannen

ADVIES

1. Instemmen met bijgevoegde inventarisatienota voorzieningenplannen stedelijk gebied, Altweeterheide, Swartbroek en Tungleroy.
2. Informeren van raadsleden via de TILS lijst.

TOELICHTINGRelatie met vorig voorstel:

- Op 2 april 2013 heeft uw college de projectopdracht voor de voorzieningenplannen vastgesteld.
- Op 13 augustus 2013 heeft uw college ingestemd met de bijgestelde planning voor de voorzieningenplannen. Deze planning voorziet onder andere in de vaststelling van voorliggende inventarisatienota in het 4^e kwartaal 2013.

Algemeen:

Eind 2009 is de kadernota Integraal Accommodatiebeleid vastgesteld. De opdracht van het integraal accommodatiebeleid richtte zich op het beheer en gebruik van de maatschappelijke accommodaties binnen Weert. Inmiddels is de behoefte ontstaan om de huidige voorzieningenstructuur kritisch onder de loep te nemen. Eind 2010 is een traject gestart dat dient te leiden tot een aantal voorzieningenplannen voor de verschillende deelgebieden van Weert (Noord, Midden, Zuid en de dorpen).

De voorzieningenplannen worden elk voor een specifiek deelgebied opgesteld en schetsen een beeld van het aanbod van en de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen voor de

Weert, 21 januari 2014 De directeur		S		B	W	W	W	W
		akkoord						
		bespreken						
Behandeling uiterlijk in college van 21 januari 2014								

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord Niet akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder Gewijzigde versie
 Anders, nl.:

Beslissing d.d.: 21-01-2014

Nummer: 4

komende jaren. Hierbij wordt niet enkel gekeken naar de omvang van het aanbod en de behoefte, maar ook spreiding, functionaliteit en kwaliteit, mogelijkheden tot clustering, etc. Daarnaast bevatten de voorzieningenplannen voorstellen tot invulling van de (huidige en toekomstige) behoefte.

De voorzieningenplannen vormen de onderlegger voor afspraken tussen de gemeente en alle belanghebbenden. Op basis van deze afspraken wordt de voorzieningenstructuur binnen de verschillende deelgebieden in Weert de komende jaren ingericht. Het voorzieningenplan Stramproy is inmiddels afgerond en op 13 maart 2013 door de raad vastgesteld.

In voorliggende inventarisatienotitie zijn aanbod, gebruik en ontwikkelingen ten aanzien van maatschappelijk vastgoed in Weert (stedelijk gebied en kerkdorpen Altweeterheide, Swartbroek en Tungelroy) in beeld gebracht. Hierbij is het maatschappelijk vastgoed opgeknipt in 4 categorieën: onderwijs, cultuur, sport en sociaal-cultureel. De inventarisatienota vormt de basis voor de verdere uitwerking van de voorzieningenplannen.

Wij adviseren uw college in te stemmen met bijgevoegde inventarisatienota en deze ter inzage te leggen voor raadsleden.

Argumenten:

Niet van toepassing

Kanttekeningen:

In de inventarisatienota is de planning opgenomen waarmee uw college op 13 augustus 2013 heeft ingestemd. Wij voorzien dat deze planning bijgesteld zal moeten worden, omdat de beleidsadviseur die belast is met het opstellen van de voorzieningenplannen tijdelijk een andere functie heeft aanvaard. Momenteel is nog niet bekend hoe de voorzieningenplannen verder vorm gaan krijgen en wat de exacte consequenties zijn voor de planning. Zodra dit duidelijk is, leggen wij een aangepaste planning aan uw college voor.

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

Niet van toepassing

FINANCIËLE EN PERSONELÉ GEVOLGEN

Niet van toepassing

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang?:

❖ Raadsleden

Nadere specificatie: Raadsleden

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

❖ TILS-lijst

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

❖ Niet van toepassing

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

Beleidsambtenaren afdeling OCSW

S. van Mensvoort en M. Arts, afdeling Ruimtelijk Beleid

M. Dolders, cluster Vastgoed, afdeling Projectontwikkeling

Extern:

Belanghebbenden: aan aanbieders en gebruikers van maatschappelijke voorzieningen is gevraagd om door middel van het invullen van een vragenlijst informatie aan te leveren voor de inventarisatienota.

BIJLAGEN

Openbaar:

Inventarisatienota voorzieningenplannen stedelijk gebied, Altweerderheide, Swartbroek en Tungelroy.

Niet-openbaar:

Niet van toepassing

Voorzieningenplannen stedelijk gebied, Altweerderheide, Swartbroek en Tungelroy

Inventarisatienotitie

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Aanpak	4
1.3	Kaders	5
2.	Uitgangssituatie	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Kenmerken Weert	6
2.3	Decentralisatie	9
2.4	Terugtrekkende overheid	9
2.5	Bezuinigingen	9
2.6	Van groei naar meer focus op kwaliteit	10
2.7	Leefbaarheid	10
2.8	Veranderende behoefte	10
2.9	Behoefte vs. aanbod	10
2.10	Knelpunten in beheer	12
3.	Onderwijs	14
3.1	Inleiding	14
3.2	Huidige situatie	14
3.3	Ontwikkelingen	16
4.	Cultuur	20
4.1	Inleiding	20
4.2	Huidige situatie	20
4.3	Ontwikkelingen	22
5.	Sport	24
5.1	Inleiding	24
5.2	Huidige situatie	24
5.3	Ontwikkelingen	29
6.	Sociaal cultureel	32
6.1	Inleiding	32
6.2	Huidige situatie	32
6.3	Ontwikkelingen	37
7.	Samenvatting	38

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Eind 2009 is de kadernota Integraal Accommodatiebeleid vastgesteld. De opdracht van het integraal accommodatiebeleid richtte zich op het beheer en gebruik van de maatschappelijke accommodaties binnen Weert. Inmiddels is de behoefte ontstaan om de huidige voorzieningenstructuur kritisch onder de loep te nemen. Eind 2010 is een traject gestart dat dient te leiden tot een aantal voorzieningenplannen voor de verschillende deelgebieden van Weert (Noord, Midden, Zuid en de dorpen).

De voorzieningenplannen worden elk voor een specifiek deelgebied opgesteld en schetsen een beeld van het aanbod van en de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen voor de komende jaren. Hierbij wordt niet enkel gekeken naar de omvang van het aanbod en de behoefte, maar ook spreiding, functionaliteit en kwaliteit, mogelijkheden tot clustering, etc.

Daarnaast bevatten de voorzieningenplannen voorstellen tot invulling van de (huidige en toekomstige) behoefte. Hiervoor is een aantal uitgangspunten geformuleerd die bepalend zijn voor de invulling. Deze staan in paragraaf 1.3 nader omschreven.

De voorzieningenplannen vormen de onderlegger voor afspraken tussen de gemeente en alle belanghebbenden. Op basis van deze afspraken wordt de voorzieningenstructuur binnen de verschillende deelgebieden in Weert de komende jaren ingericht.

Besloten is om te starten met een voorzieningenplan voor Stramproy. Tijdens de raadsvergadering van 13 maart 2013 heeft de gemeenteraad dit voorzieningenplan vastgesteld. Voor de overige deelgebieden worden de voorzieningenplannen gelijktijdig opgesteld. In deze notitie zijn de resultaten van de inventarisatie opgenomen. De notitie wordt ter instemming aangeboden aan het college van B&W.

1.2 Aanpak

Projectstructuur

Gemeenteraad	Stelt de voorzieningenplannen vast en kiest per voorzieningenplan welk scenario de voorkeur heeft. De inventarisatienotitie wordt ter kennisname aan de gemeenteraad aangeboden. Het conceptplan, met daarin een aantal uitgewerkte scenario's, wordt ter instemming voorgelegd en na afsluiting van de inspraakprocedure vindt besluitvorming plaats en wordt de eindnotitie definitief vastgesteld.
Stuurgroep	Bestaat uit de direct betrokken wethouders (wethouder Coolen en wethouder Litjens), het afdelingshoofd OCSW, de coördinator team beleid OCSW en de beide uitvoerende ambtenaren. De stuurgroep denkt actief mee over de voorstellen, beoordeelt de notities en bewaakt de projectplanning.
Klankbordgroep	Wordt in samenspraak met de betrokken wijk- en dorpsraden samengesteld. De klankbordgroepen denken mee over de invulling van de voorzieningenplannen. De inbreng van de klankbordgroepen wordt waar mogelijk verwerkt in de stukken, danwel separaat in beeld gebracht en voorgelegd aan het gemeentebestuur. De besluitvorming over de voorzieningenplannen vindt uiteindelijk binnen de gemeenteraad plaats.

De totstandkoming van de verschillende voorzieningenplannen vindt integraal plaats. Op de website van de gemeente Weert is een dossier aangemaakt waarin alle producten worden geplaatst (<http://www.weert.nl/voorzieningenplan>). Via de website en middels een digitale verzendlijst worden alle betrokken instellingen bevroegd, geïnformeerd en kan reactie worden gegeven op de stukken.

Inventarisatie

Elk voorzieningenplan start met een uitgebreide inventarisatie. Hierbij wordt gekeken naar relevante ontwikkelingen binnen Weert en de verschillende stadsdelen/kernen. Daarnaast wordt de huidige behoefte aan en het aanbod, gebruik en beheer van maatschappelijke accommodaties in beeld gebracht. Er zijn vragenlijsten rondgestuurd naar organisaties binnen Weert en gesprekken gevoerd met verschillende instellingen. Op basis van deze vragenlijsten en de aanvullende

gesprekken wordt een beeld geschetst van het aanbod, gebruik, beheer en de behoefte, alsook de visie van de verschillende partijen op de te ontwikkelen voorzieningenplannen.

Deze notitie beschrijft de huidige situatie in het voorzieningenaanbod binnen Weert, waarbij ervoor is gekozen om één totaalrapportage op te stellen voor alle stadsdelen/kernen. Deze notitie wordt ter instemming voorgelegd aan het college van B&W en ter kennis gebracht van de gemeenteraad. De notitie vormt de onderlegger voor de uitwerking van de voorzieningenplannen voor de verschillende deelgebieden.

Planvorming

Op basis van de gegevens die zijn verzameld tijdens de inventarisatie wordt gestart met het ontwikkelen van de voorzieningenplannen voor de verschillende deelgebieden. Hierbij wordt ook vanuit de verschillende wijken en dorpen medewerking gevraagd. Naast de verschillende instellingen die worden betrokken, wordt voor ieder deelgebied een klankbordgroep samengesteld. Aan de wijk- en dorpsraden is gevraagd om een aantal instellingen/personen aan te wijzen die bij de klankbordgroepen worden betrokken. Op basis van de aangereikte informatie, worden de klankbordgroepen voor de verschillende deelgebieden door de gemeente samengesteld.

De klankbordgroepen hebben tot taak mee te denken over de invulling van de voorzieningenplannen en de producten inhoudelijk te commentariëren. De inbreng van de klankbordgroep wordt zoveel als mogelijk verwerkt en in een definitieve notitie voorgelegd aan het gemeentebestuur. De besluitvorming over de voorzieningenplannen vindt uiteindelijk binnen de gemeenteraad plaats.

De komende maanden worden de voorzieningenplannen verder uitgewerkt.

1.3 Kaders

De gemeenteraad heeft een aantal richtinggevende kaders bepaald bij het opstellen van de voorzieningenplannen. Deze staan omschreven in de startnotitie "Toekomstvisie maatschappelijke voorzieningen 2010-2020". Het betreft;

- Er dient een *sluitend accommodatieaanbod* te zijn, dat kwalitatief goed is en past bij de behoefte (omvang en inrichting);
- In het toekomstig aanbod en gebruik van maatschappelijke accommodaties wordt sterk ingezet op *clustering en multifunctioneel gebruik*;
- Daarnaast wordt ingezet op *optimale inzet van het huidige aanbod*;
- Alle maatschappelijke partijen binnen de verschillende deelgebieden zijn *gezamenlijk verantwoordelijk* om het aanbod en gebruik zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Naast de specifieke kaders die zijn gesteld bij het opstellen van de voorzieningenplannen, zijn er uiteraard ook raakvlakken met beleid dat op uiteenlopende terreinen is/wordt vormgegeven. Zo wordt op dit moment;

- Het besluitvormingstraject van de structuurvisie doorlopen (dit is inmiddels gebeurd);
- De nota binnensport uitgewerkt;
- Op regionaal niveau een Transitie-atlas opgesteld (een voorzieningenplan op regionaal niveau);
- De visie op het stadshart vormgegeven (dit is inmiddels gebeurd);
- Gewerkt aan visies en beleidsplannen ten aanzien van de zogenaamde "drie decentralisaties";
- Wordt de Cultuurnota in 2014 geactualiseerd;

2. Uitgangssituatie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een algemene beschrijving gegeven van Weert. Allereerst komen de ruimtelijke kenmerken van de gemeente en haar wijken en dorpen aan de orde. Vervolgens wordt ingegaan op de samenstelling van de bevolking. Tenslotte wordt aandacht besteed aan de sociaal-economische situatie in de gemeente.

2.2 Kenmerken Weert

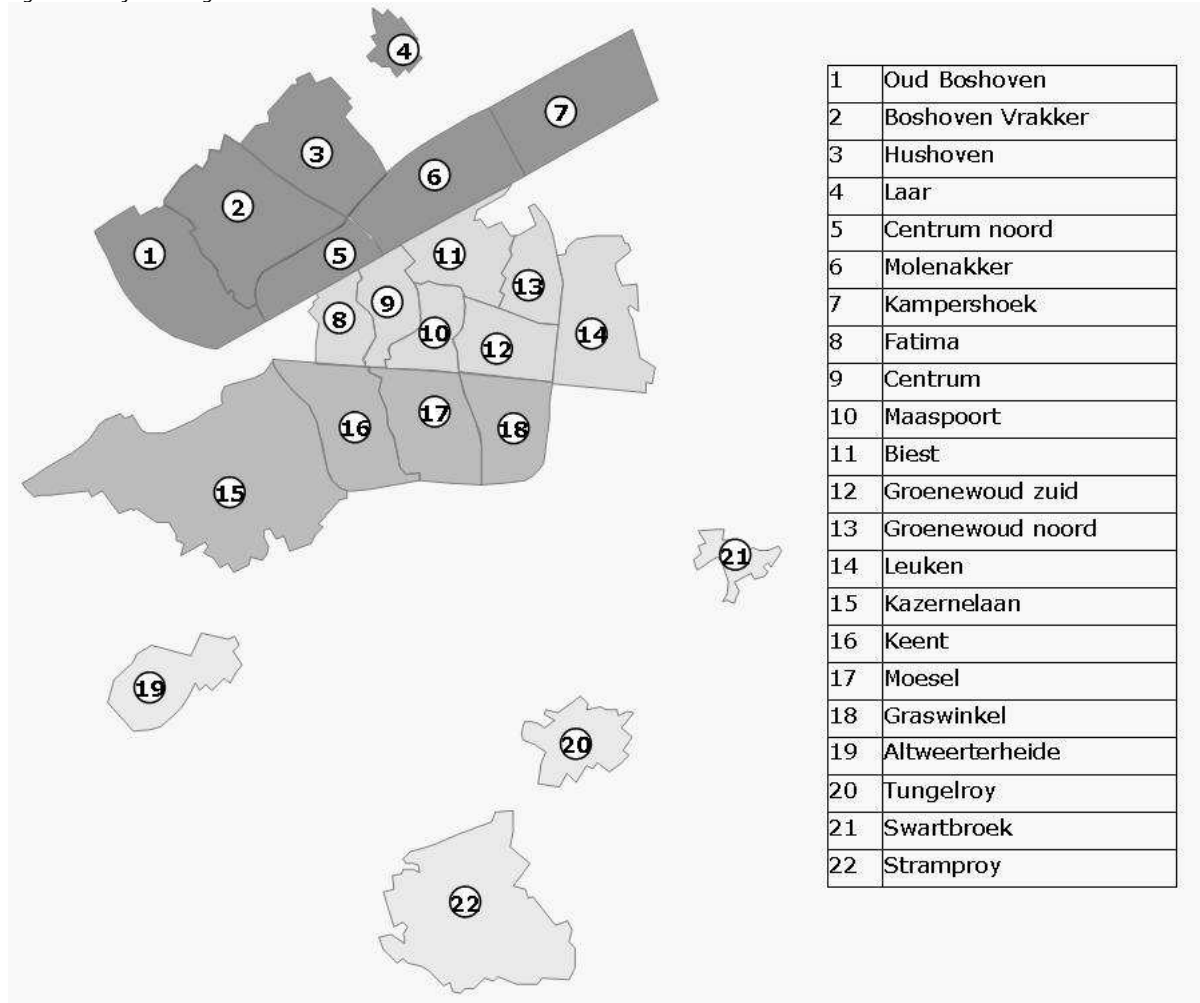
2.2.1 Ruimtelijke kenmerken

Weert is een middelgrote stad in Midden-Limburg met een uitgebreid voorzieningenaanbod waarbij zij het mooie van een overzichtelijke gemeente heeft weten te behouden. Het kent een combinatie van een stedelijke structuur, met daarnaast een aantal dorpen die elk hun eigen specifieke kenmerken hebben. Weert is de 'Poort van Limburg' en grenst aan Noord-Brabant en België.

Weert kent een hoge woonkwaliteit, een variatie aan goede voorzieningen, een gezellige binnenstad en het biedt het bedrijfsleven goede vestigingsmogelijkheden. Daarnaast beschikt de gemeente over een groot buitengebied. Een gemeente, voorzien van alle gemakken en met een menselijke maat.

In de volgende figuur is de wijkindeling van de gemeente weergegeven.

Figuur 1: Wijkindeling Weert

In figuur 1 zijn de verschillende wijken en dorpen van Weert weergegeven. Voor het opstellen van de voorzieningenplannen zijn de wijken en dorpen ingedeeld in stadsdelen. In de figuur zijn de verschillende stadsdelen met kleur aangegeven. Voor Stramproy geldt dat het voorzieningenplan inmiddels is afgerond. Deze zal in de verdere uitwerking van de rapportages dan ook enkel zijdeling worden meegenomen.

2.2.2 Demografische kenmerken

Per 1-1-2013 telt Weert 48.582 inwoners. In de onderstaande tabel is het aantal inwoners per wijk/dorp weergegeven.

Tabel 1: Bevolkingsopbouw Weert per 1-1-2013

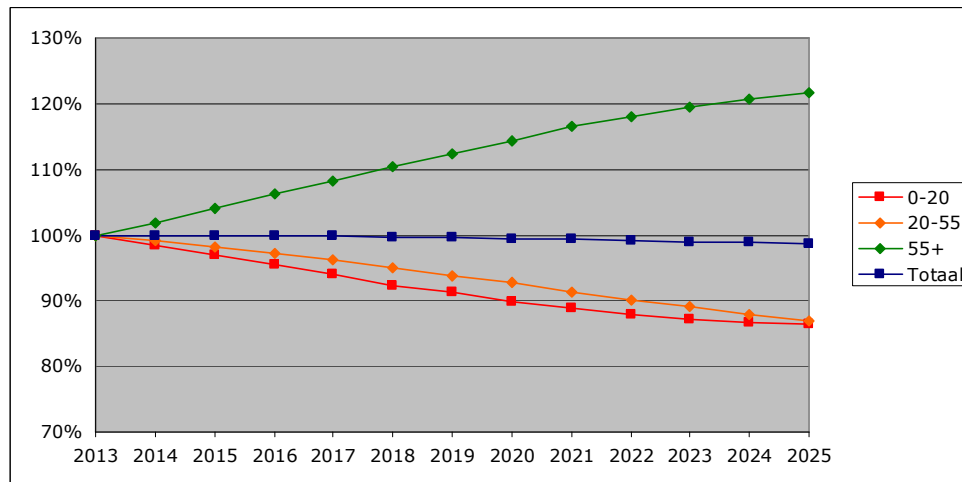
Wijk	0-14	15-29	30-49	50-64	65 e.o.	Aantal abs.
<i>Noord</i>						
Laar & Hushoven	18%	16%	29%	20%	16%	1.691
Boshoven	19%	17%	30%	23%	11%	6.946
Molenakker & Kampershoek	20%	16%	31%	22%	11%	3.257
<i>Midden</i>						
Fatima	15%	16%	27%	23%	19%	2.187
Centrumgebied	5%	14%	17%	18%	45%	3.352
Biest	14%	18%	28%	22%	17%	2.135
Groenewoud	13%	16%	23%	21%	28%	4.116
Leuken	17%	16%	29%	21%	16%	4.082
<i>Zuid</i>						
Kazernelaan	11%	14%	20%	26%	28%	1.620
Keent	15%	18%	25%	19%	23%	4.599
Moesel	15%	16%	25%	21%	24%	3.996
Graswinkel	17%	18%	29%	25%	11%	2.533
Altweeterheide	15%	14%	27%	24%	20%	1.072
Tungelroy	14%	16%	26%	26%	18%	983
Swartbroek	16%	14%	26%	27%	17%	837
Stramproy	15%	17%	24%	23%	21%	5.176
Weert	15%	16%	26%	22%	20%	48.582
Limburg	14%	17%	25%	23%	20%	1.121.891
Nederland	17%	18%	27%	20%	17%	16.779.575

Bron: CBS

In bovenstaande tabel is te zien dat de bevolkingsopbouw in Weert sterk vergelijkbaar is met die binnen de provincie. Wel kent Weert relatief meer oudere inwoners dan het landelijk gemiddelde. Per wijk/dorp zijn er verschillen zichtbaar. Meest opvallende uitschieters zijn het lage percentage kinderen en bovengemiddeld percentage ouderen in het centrumgebied.

De huidige bevolkingssamenstelling is één van de factoren die de huidige doelgroepen en maatschappelijke behoefte bepalen. Om te komen tot onderbouwde voorstellen voor de toekomstige inrichting van de maatschappelijke voorzieningenstructuur, is het belangrijk om te kijken naar de verwachte ontwikkelingen. In onderstaande figuur zijn enkele belangrijke ontwikkelingen binnen de bevolkingssamenstelling weergegeven:

Figuur 2: Demografie Weert, 2013-2025

Bron: Etil

In Weert wonen, ten opzichte van het gemiddelde in Limburg en Nederland, relatief veel gezinnen met kinderen. Op wijk/kernniveau zijn er echter grote verschillen. Molenakker is in Weert de wijk met de meeste gezinnen: circa 29% van de bevolking bestaat uit jeugdigen van 0-20 jaar. Ook Boshoven, Laar en Hushoven en Swartbroek tellen relatief veel jeugdigen in de leeftijd van 0-20 jaar (gemiddeld 25%). Daartegenover staat het centrum van Weert: 8% van de bevolking bestaat hier uit jeugdigen van 0-20 jaar. De overige wijken liggen ongeveer op het gemiddelde van 22%. Het aantal 65 plussers laat min of meer het tegenovergestelde beeld zien: in Molenakker en Boshoven, maar ook in Graswinkel is het aantal 65 plussers 10%. Dit zijn de wijken met procentueel het minste aantal 65 plussers. Het centrum is verreweg de meest vergrijsde wijk in Weert: circa 48% van de inwoners is 65 jaar of ouder.

Vergrijzing

Het aantal ouderen (55+) neemt de komende 10 jaren 18% toe. Vooral in de groep "ouder dan 75 jaar" wordt een sterke groei verwacht (ca. 40% tot 2020 tot zelfs 80% in 2030). De sterke toename van het aantal ouderen heeft ook gevolgen voor de voorzieningenbehoefte. Zo zal deze doelgroep relatief meer behoefte hebben aan voorzieningen in de directe woon- en leefomgeving.

De veranderingen rondom de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) vragen om een andere aanpak, ook als het gaat om het aanbod en gebruik van welzijn- en zorgaanbod. Hierover wordt in paragraaf 2.3 meer geschreven.

Ontgroening

Het aantal jongeren in Weert loopt al een aantal jaren terug. Deze ontwikkeling zal zich de komende jaren nog doorzetten, waardoor het aantal jongeren in 2020 13% lager zal zijn dan in 2011.

Op wijkniveau is de vergrijzing en ontgroening ook zichtbaar. De wijken die het sterkst vergrijzen zijn Boshoven, Molenakker en Graswinkel. Dit is te verklaren door het feit dat het aantal 65 plussers nu relatief laag is en het aantal 45-65 jarigen dat doorschuift naar de volgende leeftijdscategorie groot is. De wijken Boshoven, Molenakker, Kazernelaan, Altweeterheide, Tungelroy en Swartbroek hebben te maken met de sterkste ontgroening.

De veranderingen in de bevolkingssamenstelling hebben op verschillende vlakken gevolgen, zo ook voor de vraag naar maatschappelijke voorzieningen. Om te kunnen voorzien in deze veranderende vraag, zullen de gemeente en maatschappelijke organisaties gezamenlijk op zoek moeten gaan naar een voorzieningenstructuur die past bij de huidige én toekomstige maatschappelijke behoefte.

De verschillende maatschappelijke instellingen krijgen elk op hun eigen manier te maken met de gevolgen van de demografische ontwikkelingen en het afnemen van het aantal jongeren binnen Weert. Zo hebben verenigingen nu al te maken met een teruggang in de aanwas van jeugdleden, waardoor de doorstroom binnen de vereniging onder druk komt te staan. Met de toenemende ontgroening, zal deze ontwikkeling zich steeds meer voordoen en kan de continuïteit van verenigingen onder druk komen te staan.

2.3 Decentralisatie

Gemeente en maatschappelijke instellingen zijn sterk afhankelijk van beleid dat op rijksniveau wordt bepaald. Veranderingen in het rijksbeleid leiden ertoe dat middelen worden aangepast, doelstellingen veranderen, etc. De rijksoverheid vertoont al een aantal jaren een terugtrekkende beweging, waarbij zij meer verantwoordelijkheid neerlegt bij lagere overheden en de partijen in het veld. Ook in het regeerakkoord 'Bruggen slaan' is opgenomen dat gemeenten een grote rol krijgen toebedeeld in de aanpak van maatschappelijke problemen. Vooral in het sociale domein worden omvangrijke taken toevertrouwd aan de gemeenten.

Met de decentralisatie van taken naar lagere overheden zet de rijksoverheid niet alleen in op meer efficiency, marktwerking en ondernemerschap. Deze trajecten worden ook aangegrepen om een bezuiniging door te voeren. Van de gemeente en de maatschappelijke instellingen vraagt dit een adaptieve houding om de nieuwe verantwoordelijkheden zo goed mogelijk in te vullen, vaak met minder middelen.

Een recent voorbeeld van decentralisatie van taken naar gemeenten zijn de aangekondigde veranderingen in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Deze wet dekt medische kosten die niet onder de zorgverzekering vallen en die door bijna niemand op te brengen zijn. Het kabinet wil vanaf 2015 hervormingen gaan aanbrengen in de AWBZ. Als gevolg hiervan wordt een aantal onderdelen gedecentraliseerd naar gemeenten en worden taken overgeheveld naar de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) (begeleiding, inclusief dagbesteding).

De veranderingen hebben gevolgen voor zowel gemeenten alsook voor instellingen die actief zijn binnen de AWBZ en WMO. De gemeente wordt verantwoordelijk voor de inkoop van bepaalde zorgtaken. De komende tijd zal de gemeente hier haar beleid nader op bepalen. Hierin kunnen ook keuzes worden gemaakt die gevolgen hebben voor de inzet van maatschappelijke voorzieningen. De verwachting is dat het aanbod veel meer op lokaal niveau en gespreid binnen de verschillende wijken gerealiseerd zal worden.

Naast het beleid dat op rijksniveau wordt bepaald, heeft iedere instelling haar eigen beleid. Zo ook op het gebied van doelgroepen, huisvesting, financiering, etc. Daarnaast heeft de gemeente vanuit haar rol als financier en regisseur vaak een bepalende rol bij de invulling van het aanbod en gebruik van voorzieningen. Bij de totstandkoming van de verschillende voorzieningenplannen dient hiermee rekening te worden gehouden.

2.4 Terugtrekkende overheid

De gemeente neemt steeds meer een terughoudende rol in en geeft de samenleving meer ruimte en verantwoordelijkheid. Eigen kracht, verantwoordelijkheid en eigen netwerken worden belangrijker. De draagkracht van buurten en wijken is hierin een nadrukkelijke randvoorwaarde. De gemeente zoekt op zowel maatschappelijk als ruimtelijk gebied een nieuwe balans in kaderstellen waar het echt nodig is en loslaten waar het kan.

2.5 Bezuinigingen

De economische crisis heeft gevolgen voor de rijksoverheid, provincies, gemeenten en inwoners. De bezuinigingen die door het rijk zijn ingezet, hebben grote gevolgen voor de inkomsten van zowel gemeenten alsook voor maatschappelijke instellingen. Daarnaast zijn als gevolg van de crisis ook andere inkomstenbronnen aangetast. Zo zijn de opbrengsten uit grondverkoop en – exploitatie teruggelopen. Tegelijkertijd wordt meer aanspraak gedaan op sociale voorzieningen, o.a. door het oplopend aantal werklozen die noodgedwongen bij de gemeente aankloppen. De economische crisis dwingt de gemeente om keuzes te maken over de wijze waarop zij haar rol wenst in te vullen. Het is immers niet mogelijk om alle doelen te dienen, wanneer de middelen hiertoe niet toereikend zijn.

Het doorvoeren van bezuinigingen heeft gevolgen voor de gehele keten, van rijksoverheid tot aan de burger. Rijksoverheden hebben veelal een financiële relatie met lagere overheden en specifieke maatschappelijke instellingen. Wanneer subsidies en bijdragen als gevolg van bezuinigingen omlaag worden bijgesteld, moeten deze instellingen vaak noodgedwongen hun beleid aanpassen. Dit heeft weer gevolgen voor klanten/doelgroepen, omdat de dienstverlening wordt aangepast, of een hogere bijdrage wordt gevraagd.

De gemeente Weert moet ook de komende jaren nog fors bezuinigen. Om deze bezuinigingen te kunnen realiseren zoekt de gemeente naar een zo doelmatig mogelijke invulling van haar rol. Het is de verwachting dat dit ook binnen het traject rondom de totstandkoming van voorzieningenplannen gevolgen heeft.

2.6 Van groei naar meer focus op kwaliteit

In het licht van de financiële crisis en de demografische ontwikkelingen is de focus verschoven van groei (kwantiteit) naar kwaliteit: kwaliteit van wonen en leven, kwaliteit van voorzieningen, etc. De consument stelt hoge eisen op het gebied van wonen, werken, winkelen, woon- en leefomgeving, voorzieningen en heeft behoefte aan een grote verscheidenheid en differentiatie daarin.

Om de kwaliteit van voorzieningen op peil te houden, worden voorzieningen vaker geclusterd. Hiermee ontstaan weefplekken, waar groepen consumenten samenkomen. Bijkomend voordeel is dat gezocht kan worden naar natuurlijke partners en aanvullende voorzieningen en dat de partijen ook gemakkelijker tot inhoudelijke samenwerking kunnen komen. Een goed voorbeeld hiervan zijn creatieve broedplaatsen (zoals Perron C aan de Parallelweg), waar jonge, creatieve ondernemers gezamenlijk huisvesting vinden.

Clustering van voorzieningen is ook terug te vinden in het maatschappelijke voorzieningenaanbod, zoals (ver)brede scholen en MFA's, of het clusteren van onderwijs en sport. Door een logische combinatie van functies, ontstaat een one-stop-shop gedachte; ouders kunnen op één plek hun kind naar school brengen en tegelijkertijd een jonger kind bij de kinderopvang onderbrengen. In verdergaande concepten worden hieraan ook sport, zorg- en welzijnfuncties gekoppeld. Deze voorzieningen vormen een weefplek in de wijk of dorp en dragen in belangrijke mate bij aan ontmoeting en leefbaarheid.

2.7 Leefbaarheid

Als gevolg van ontwikkelingen zoals schaalvergroting, individualisering, demografische ontwikkelingen en verstedelijking is in veel dorpskernen in Nederland het voorzieningenniveau de laatste jaren sterk teruggelopen. Vooral op het platteland is deze ontwikkeling steeds meer zichtbaar; de huisarts, de supermarkt, het postkantoor, het gemeenschapscentrum en de basisschool verdwijnen in toenemende mate uit de dorpskernen.

Het wegvallen van (commerciële en maatschappelijke) voorzieningen zet de leefbaarheid binnen de dorpskernen onder druk. In bepaalde gevallen kan dit een vliegwieleffect hebben. Zo leidt het wegvallen van een basisschool ertoe dat kinderen buiten het dorp naar school gaan. Als gevolg hiervan zullen zij zich ook voor hun vriendenkring, verenigingsactiviteiten en andere voorzieningen veel meer buiten de dorpskern richten. Ook in Weert is deze ontwikkeling zichtbaar.

2.8 Veranderende behoefte

Bij de bouw van een accommodatie wordt er vanuit gegaan dat deze een lange tijd in gebruik zal zijn. In de opzet en inrichting van het gebouw wordt zo goed mogelijk rekening gehouden met de beoogde functie en het gebruik. Gedurende de jaren kan de behoefte echter veranderen, zowel in omvang alsook de aard van de behoefte. Dit kan weer gevolgen hebben voor de gewenste huisvesting.

Bovenstaand is al een voorbeeld gegeven waarbij de omvang van de behoefte in het onderwijs de afgelopen jaren afneemt. Wanneer dit gebeurt, dan leidt dit tot overcapaciteit. Omgekeerd kan ook, dat de behoefte in omvang toeneemt. Zo kan het aantal actieve verenigingen binnen een wijk toenemen en daarmee een groter beslag leggen op het gebruik van het wijkgebouw.

Wanneer de aard van de behoefte verandert, dan kan dit ertoe leiden dat het gebouw in opzet en inrichting niet meer voldoet. Dit leidt tot zogenaamde functionele leegstand, omdat het aanbod niet geschikt is voor de functie.

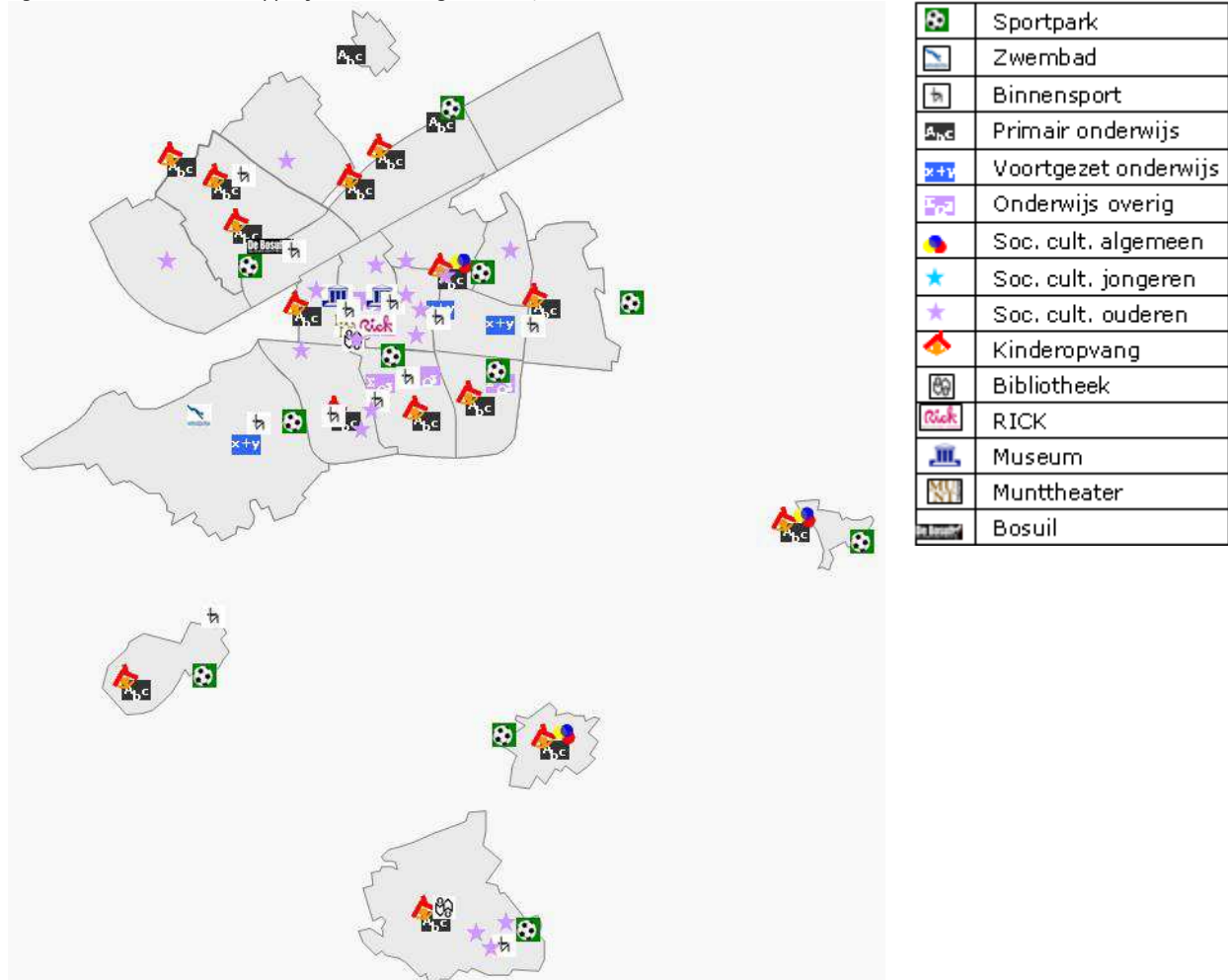
Bepaalde maatschappelijke ontwikkelingen hebben gevolgen voor de behoefte van mensen aan maatschappelijke voorzieningen. Zo leidt de toenemende individualisering tot een lagere binding met het verenigingsleven. Daar waar vroeger kinderen vrij snel aansluiting zochten bij de sportvereniging en de fanfare, is dit tegenwoordig veel minder het geval. Daarnaast is er ook sprake van een hogere mobiliteit. Als gevolg hiervan nemen mensen niet meer als vanzelfsprekend deel aan activiteiten binnen de eigen wijk of dorp. De behoefte verschuift naar een groter gebied en de aandacht wordt veel meer gelegd op centrale (stedelijke) voorzieningen.

2.9 Behoeft vs. aanbod

Tijdens eerdere inventarisaties van het maatschappelijk voorzieningenaanbod binnen de gemeente is vastgesteld dat in Weert een uitgebreid aanbod aan maatschappelijke voorzieningen beschikbaar is, dat als een lappendeken gespreid over de gemeente is gelegen. Het aanbod kenmerkt zich door versnippering en er is nog maar beperkt sprake van clustering en multifunctionaliteit.

De afgelopen jaren is een verandering ontstaan in het aanbod en gebruik, waarbij partijen steeds meer samenwerking zoeken. Een voorbeeld hiervan is de verbreding van scholen. Vaak is de aanleiding hiervan nieuwbouw van een school. Dit traject maakt het mogelijk om een aantal partijen en voorzieningen samen te brengen en het nieuwe gebouw zodanig te realiseren, dat gezamenlijk gebruik mogelijk werd. Ook in het bestaande aanbod krijgt verbreding en gedeeld gebruik steeds meer vorm, maar hier is nog wel veel winst te behalen.

Figuur 3: Aanbod maatschappelijke voorzieningen Weert, 2013

In figuur 3 is het huidige aanbod aan maatschappelijke voorzieningen weergegeven. In de figuur is goed te zien dat Weert beschikt over een uitgebreid aanbod. Hoewel bij nieuwe ontwikkelingen wordt gezocht naar clustering van voorzieningen, is een groot deel hiervan nog sterk gericht op specifieke functies en doelgroepen. Er is in Weert nog veel winst te behalen in het realiseren van partnership, zowel in activiteiten en inhoudelijke programma's alsook in het gedeeld gebruik van voorzieningen. Veranderingen in de sociale context vragen ook steeds meer om een integrale benadering.

De afgelopen jaren is het nodige veranderd in het maatschappelijk aanbod binnen Weert. Een aantal accommodaties is vernieuwd, terwijl er ook een aantal gebouwen zijn afgestoten. Ook de komende jaren zullen er nog wijzigingen plaatsvinden in het aanbod. Over het algemeen geldt echter dat het aanbod functioneel is, passend bij de functie en goed onderhouden.

Het gebruik van maatschappelijke voorzieningen in Weert toont een wisselend beeld. Sommige voorzieningen worden goed gebruikt. Maar er zijn ook voorzieningen die te maken hebben met (tijdelijke/permanente) leegstand, terwijl ook signalen bij de gemeente binnenkomen van gebruikersgroepen die geen geschikte huisvesting kunnen vinden. Uit eerdere inventarisaties is gebleken dat de behoefte zich vaak toespitst op specifieke tijden. Zo worden schoolgebouwen overdag gebruikt door de scholen zelf, maar liggen deze gebouwen buiten de schooltijden veelal leeg. Ook voor een aantal sociaal culturele voorzieningen geldt dat deze slechts één gebruikersgroep kennen, zoals ouderenvoorzieningen, schutterij- en scoutinggebouwen. Buiten het

eigen gebruik liggen deze gebouwen veelal leeg, of worden zij slechts zeer beperkt beschikbaar gesteld voor gebruik door anderen.

De mogelijkheden tot medegebruik van verenigingsgebouwen worden mede bepaald door wettelijke kaders. Zo is in de drank- en horecawet bepaald dat verenigingsgebouwen uitsluitend gebruikt mogen worden voor activiteiten die binnen de doelstelling van de vereniging vallen. Dit om oneerlijke concurrentie met wijkcentra en reguliere horecavoorzieningen tegen te gaan. Dit belemmert in zekere mate de mogelijkheden tot multifunctioneel gebruik van deze accommodaties.

Wijkgebouwen kennen een brede doelgroep en gebruik. Hier geldt echter dat de druk met name in de avonduren en tijdens het weekend erg hoog is, terwijl op andere momenten vaak voldoende ruimte beschikbaar is. Daarnaast worden deze accommodaties ook deels gebruikt voor activiteiten die niet binnen sociaal culturele doelgroepen passen. Zo worden de accommodaties gebruikt door opleidingsinstellingen voor computercursussen, yoga, etc. Voor de beherende instellingen levert dit extra inkomsten op. Op de tijden dat deze activiteiten echter zijn ingeroosterd, is de betreffende ruimte niet beschikbaar voor maatschappelijke gebruikersgroepen, de primaire doelgroep van een wijkaccommodatie.

Tussen de verschillende beherende instellingen vindt op dit moment nog maar weinig afstemming plaats. Op het moment dat binnen een wijkgebouw geen ruimte beschikbaar is voor een gebruikersgroep, wordt nog maar beperkt contact gelegd met andere accommodaties, waar mogelijk wel ruimte zou kunnen zijn. Juist door het afstemmen op elkaar, kunnen de doelgroepen beter bediend en het beschikbare aanbod efficiënter gebruikt worden. Zo kent een schoolgebouw overdag veel gebruik door de school, terwijl het na schooltijd vaak leeg ligt. Een wijkgebouw kent vaak overdag weinig gebruik, terwijl de avonduren veelal bezet zijn.

In paragraaf 2.2 is ingegaan op de demografische ontwikkelingen binnen Weert. Als gevolg hiervan zien de scholen en andere maatschappelijke organisaties hun doelgroep veranderen en/of kleiner worden. Enige uitzondering vormen de voorzieningen die een specifieke functie kennen voor ouderen, omdat deze doelgroep de komende jaren sterk zal groeien.

Het risico bestaat dat wanneer de doelgroep in omvang afneemt, organisaties elkaar steeds meer beconcurreren. Zij willen immers allemaal dezelfde doelgroep bedienen en vissen daarbij uit dezelfde vijver. Een dergelijke opstelling leidt er uiteindelijk toe dat de onderlinge verhoudingen verharder en heeft een kaalslag van het voorzieningenaanbod tot gevolg.

Een dergelijk scenario voor het maatschappelijk voorzieningenaanbod in Weert is niet wenselijk en moet worden voorkomen. Hiervoor is een breed gedragen visie noodzakelijk over de gewenste omvang, spreiding en bereikbaarheid van voorzieningen binnen Weert. Belangrijke randvoorwaarde hierbij is afstemming tussen de deelnemende partijen, waarbij institutionele belangen worden losgelaten. Voor alle partijen is het belangrijk dat het gezamenlijk belang wordt benoemd en onderschreven. Daarbij dienen ook alle partijen hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

2.10 Knelpunten in beheer

In de sfeer van beheer en exploitatie van accommodaties zijn een aantal trends zichtbaar;

- Het beheer van maatschappelijke voorzieningen wordt over het algemeen verzorgd door stichtingen en verenigingen en drijft op de inzet van vrijwilligers. Ook het gebruik wordt gedomineerd door maatschappelijke partijen. Er kan dan ook worden gesteld dat de exploitatie wordt vormgegeven met beperkte middelen. Dit kan tot knelpunten leiden, vooral als het aanbod en het gebruik niet volledig aansluiten, kennis bij de beherende instellingen onvoldoende is om de exploitatie goed in te richten of er onvoldoende menskracht beschikbaar is om de continuïteit te waarborgen;
- De vrijwilligers verzorgen een groot deel van de werkzaamheden in het beheer (en exploitatie) van de wijkaccommodaties, jongerencentra, etc. Als gevolg van verschillende demografische en maatschappelijke ontwikkelingen komt het vrijwilligerskader steeds meer onder druk te staan. De vérgaande verantwoordelijkheid van de beherende instelling in de exploitatie en het welslagen hiervan werkt daarnaast afschrikwekkend bij de werving. Vrijwilligers hebben een hoge maatschappelijke betrokkenheid en voelen zich sterk verbonden met de doelgroep. Door zitting te nemen in een bestuur van een vereniging of stichting, krijgen zij echter een risicodragende rol in het beheer en alle taken die hieruit voortvloeien. Hoewel de druk op het vrijwilligerskader niet door alle instellingen wordt gevoeld, merken bepaalde instellingen (veelal beherende instellingen van wijkaccommodaties) dat het huidige kader verouderd en het werven van nieuwe vrijwilligers moeizaam verloopt. Deze trend begint zich steeds nadrukkelijker te

manifesteren en in bepaalde gevallen kan zelfs de continuïteit van de instelling hierdoor onder druk komen te staan;

- Door de komst van multifunctionele accommodaties (MFA's) en brede scholen is een ontwikkeling ontstaan waarbij partijen steeds meer toegroeien naar gezamenlijke huisvesting. Als gevolg hiervan ontstaat de noodzaak om afspraken te maken over zaken als onderhoud, schoonmaak, kostenverdelingen voor energie, etc. Deze taken behoren over het algemeen niet tot de kerncompetenties van deze partijen. Zo heeft een school als taak goed onderwijs te verzorgen. Desondanks dient het beheer goed te worden georganiseerd en heeft elke partij hierbij ook een eigen verantwoordelijkheid. De gezamenlijke huisvesting van verschillende partijen binnen één gebouw zorgt er echter voor dat de complexiteit van het beheer toeneemt. Steeds meer organisaties geven dan ook aan dat zij geen actieve rol willen vervullen in de uitvoering van het beheer binnen een multifunctionele huisvesting.

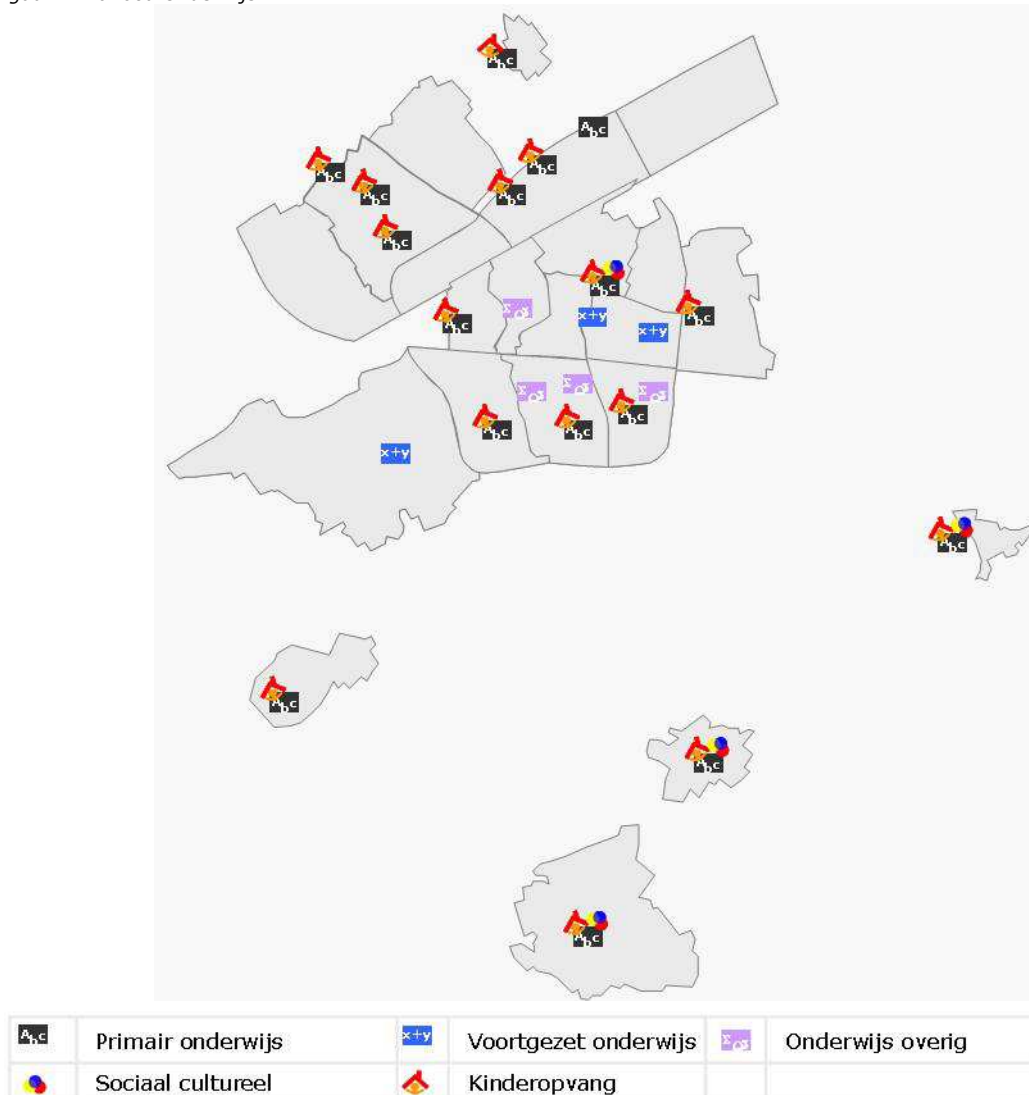
3. Onderwijs

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van het onderwijs in Weert. Onderwerpen die hierbij aan de orde komen zijn het huidige aanbod (omvang, kwaliteit gebruik, ontwikkelingen), ontwikkelingen in leerlingaantallen en andere relevante veranderingen.

In onderstaande figuur is het huidige aanbod aan onderwijs weergegeven.

Figuur 4: Aanbod Onderwijs

3.2 Huidige situatie

Primair onderwijs

Weert telt op dit moment 16 basisscholen (17 locaties), die gezamenlijk 3.808 leerlingen huisvesten (teldatum 01-10-2012). De basisscholen liggen gespreid over de gemeente. Het aanbod is sterk wisselend; van kleine, traditionele basisscholen tot grote multifunctionele accommodaties waarbinnen onderwijs en andere functies gezamenlijk worden gehuisvest. In de volgende tabel is het aanbod per schoolgebouw, alsook het aantal leerlingen weergegeven.

Tabel 2: Gegevens PO Weert, 2013

School	Aantal leerlingen	Aantal lokalen	BVO (m ²)
De Kameleon	122	7	1.204
Odaschool	488	25	3.315
OBS de Uitkijktoren	160	12	1.669
Montessori Weert	344	14	2.146
OBS Molenakker	412	28	3.472
St. Franciscus	84	5	709
Leuken	334	17	2.216
Aan de Bron	322	17	2.061
OBS Graswinkel	411	19	2.867
St. Laurentius	59	4	647
St. Joannes	70	5	678
Dal	201	11	1.197
St. Jozef	76	6	862
Brede school Moesel	280	13	1.784
De Firtel	274	12	1.451
OBS De Duizendpoot	95	4	519
Totaal PO	3.732	199	26.797

In de bovenstaande tabel is het huidige aanbod in aantal lokalen en bruto vloeroppervlakte (BVO) weergegeven. Weert beschikt over een behoorlijk aanbod aan basisscholen. Dit aanbod is niet volledig voor onderwijs in gebruik. Zo worden lokalen ingezet voor kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Daarnaast wordt bij scholen ook vaak een relatie gelegd met een binnensportvoorziening, over het algemeen een gymzaal. De afgelopen jaren is de clustering van voorzieningen verder vormgegeven en is geïnvesteerd in (ver)brede scholen, waar naast een school, gymzaal en kinderopvang ook andere voorzieningen in worden gehuisvest, zoals een wijkcentrum, welzijnsruimte en zelfs een café.

Voortgezet onderwijs

In Weert zijn drie scholen voor voortgezet onderwijs (VO) gelegen. In tegenstelling tot het basisonderwijs, dat veelal een functie kent voor de omliggende wijk, vervullen de scholen in het voortgezet onderwijs een stedelijke en zelfs regionale functie. In onderstaande tabel is het aanbod (aantal m² bruto vloeroppervlak) en het aantal leerlingen per locatie in het voortgezet onderwijs in Weert weergegeven.

Tabel 3: Gegevens VO Weert, 2013

School	Aantal leerlingen	BVO (m ²)
Het College	1.278	8.775
Philips van Horne SG	1.744	16.540
Kwadrant	1.023	15.140
Totaal	4.045	40.455

De Philips van Horne SG is een scholengemeenschap voor mavo, havo en vwo. Qua omvang van het gebouw en aantal leerlingen is het de grootste school in Weert. Het schoolgebouw is in de jaren '70 van de vorige eeuw gerealiseerd en tussentijds aangepast. Gezien de leeftijd van het gebouw, zal het groot onderhoud/renovatie de komende jaren aandacht gaan vragen.

Het Kwadrant is een school voor voorbereidend middelbaar beroeps onderwijs (VMBO) en telt ca. 1.000 leerlingen. Het lesgebouw bestaat uit verschillende componenten. Het oudste deel van het gebouw stamt uit begin jaren '70 van de vorige eeuw. In 2003 is het gebouw uitgebreid met een techniekplein. De school investeert de laatste jaren in vernieuwende onderwijsconcepten. Zo wordt heel nadrukkelijk een relatie gelegd met het bedrijfsleven om praktijk en theorie dichter bij elkaar te brengen. Inmiddels is ook een 6-jarige techniekopleiding van start gegaan, waarmee een doorgaande leerlijn vanuit vmbo naar mbo is gerealiseerd. Het Kwadrant wil de komende jaren eenzelfde doorgaande leerlijn realiseren binnen andere onderwijstrajecten.

Op het College kunnen leerlingen terecht voor Atheneum en Gymnasium. De school is één van de vier topsport talentscholen in Limburg (LOOT school). Op het College krijgen sporttalenten extra begeleiding, waardoor ze hun studie en topsport kunnen combineren. Het College beschikt sinds 2011 over nieuwbouw, waarbij een clustering is gezocht met sportvoorzieningen (sporthal en buitensportvoorzieningen).

Speciaal onderwijs

Aan de Beatrixlaan in de wijk Moesel is een school voor Speciaal Basisonderwijs (SBO) het Palet gevestigd. Hier wordt passend onderwijs aangeboden voor kinderen die zich op een reguliere basisschool niet op hun best kunnen ontwikkelen.

Tot 2008 was het Palet de enige voorziening voor speciaal (basis) onderwijs in Weert. Overig speciaal onderwijs werd in andere gemeenten aangeboden en bereikbaar gemaakt door middel van leerlingenvervoer. Terwijl het aantal leerlingen in het reguliere onderwijs als gevolg van ontgroening afneemt, is in het speciaal onderwijs een groei te zien.

Met het instemmen met de spreidingsplannen voor REC 3 en REC 4 door de gemeenteraad, is de weg vrijgemaakt om ook in Weert voorzieningen te realiseren voor deze vormen van speciaal onderwijs. Dit maakt het mogelijk om speciaal onderwijs aan te bieden dicht bij huis. Met een aantal partijen in het speciaal onderwijs is een traject gestart om te komen tot een zogenaamd Regionaal Kennis- en Expertisecentrum, waar verschillende vormen van speciaal onderwijs en zorg gezamenlijk worden gehuisvest. In de tussentijd zijn de partijen in tijdelijke voorzieningen ondergebracht.

De gemeenteraad heeft inmiddels ingestemd met het Programma van Eisen en het locatieonderzoek. Daarbij wordt de voorkeur uitgesproken om de voorziening te realiseren aan de Beatrixlaan, op de locatie van het Palet. Inzet is te komen tot een voorziening met ruimte voor 320 kindplaatsen. Het flexibel gebruik van deze kindplaatsen biedt mogelijkheden om een groter aantal kinderen op deze locatie onderwijs te bieden.

Beroepsonderwijs

In Weert is een school voor middelbaar beroepsonderwijs (MBO) gevestigd. Gilde opleidingen biedt in Weert een aantal leerwegen aan en beschikt hiervoor over een gebouw in de wijk Moesel. Daarnaast is Weert HBO Nederland actief. Het betreft een particuliere instelling voor hoger beroepsonderwijs.

De verantwoordelijkheid voor de huisvesting van het beroepsonderwijs ligt bij de schoolbesturen zelf. Hiervoor ontvangen zij een rijksbijdrage. De gemeente heeft hierin geen taakstelling of sturingsmogelijkheden. De schoolbesturen binnen het beroepsonderwijs bepalen zelf hun huisvestingsbeleid en dus welke opleidingsrichtingen zij binnen een bepaalde gemeente/regio aanbieden. Op basis van o.a. belangstelling en herkomst van leerlingen wordt bepaald op welke locatie een bepaalde opleidingsrichting wordt aangeboden. Aangezien de gemeente voor het beroepsonderwijs op afstand staat, worden deze niet verder in de voorzieningsplannen betrokken.

3.3 Ontwikkelingen

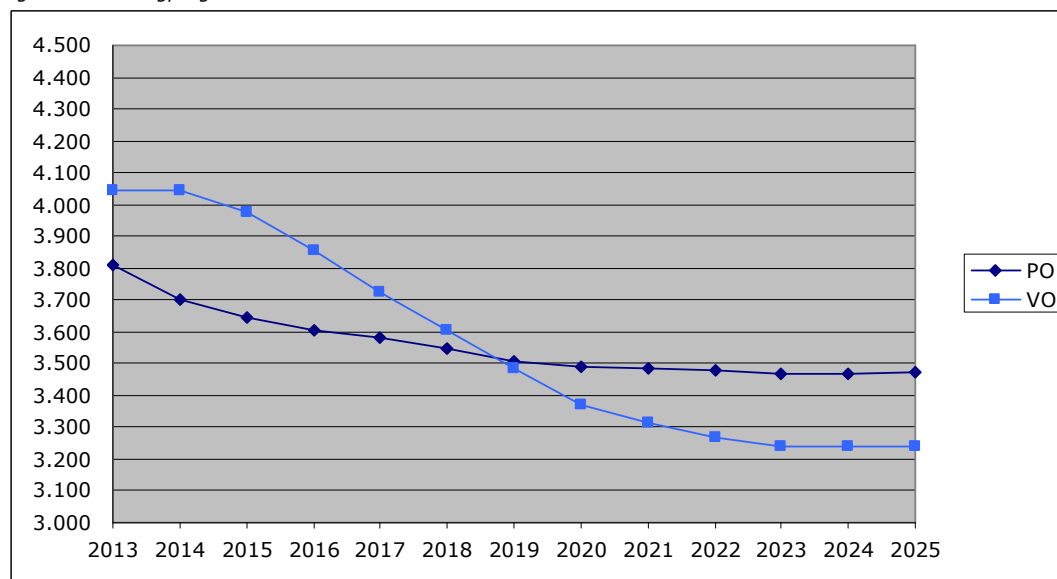
Dalende leerlingaantallen

Het aantal jongeren in Weert loopt al een aantal jaren terug. De afgelopen 5 jaren is de basisgeneratie (kinderen van 4 tot en met 12 jaar) met 500 afgenomen (12% daling t.o.v. het jaar 2008). Deze ontwikkeling zal zich de komende jaren blijven voortzetten. Tot 2020 wordt een verdere afname verwacht van ca. 300 leerlingen (8% t.o.v. het jaar 2013).

Dit betekent dat in 2020 het leerlingenbestand in 12 jaar tijd naar verwachting met 1/5 deel is afgenomen. De gevolgen hiervan zijn enorm, voor het onderwijs, maar ook in een bredere maatschappelijke context.

Ook het voortgezet onderwijs heeft te maken met een teruggang in het aantal leerlingen. De ontgroening heeft een vertraagd effect binnen het voortgezet onderwijs, omdat het oudere leerlingen betreft. Verder zijn de gevolgen echter identiek aan die in het primair onderwijs. In de volgende figuur is te zien dat de neerwaartse trend de komende jaren naar verwachting nog zal doorzetten. In de figuur is ook te zien dat de daling in het voortgezet onderwijs enkele jaren later plaatsvindt, maar ook iets langer doorzet dan in het primair onderwijs. Dit als gevolg van de oudere doelgroep.

Figuur 5: Leerlingprognose PO& VO Weert 2013-2025

Bron: leerlingprognoses PO (Pronexus) en VO (LVO)

In bovenstaande figuur is goed te zien dat het aantal leerlingen in zowel het primair alsook het voortgezet onderwijs de komende 10 jaar blijft dalen. Deze ontwikkeling loopt gelijk met de verwachte ontgroening binnen Weert. Vanaf 2025 wordt een stabilisering verwacht.

Toename overcapaciteit

De huisvestingsbehoefte van scholen wordt bepaald op basis landelijke normen. Hierbij wordt het aantal leerlingen van een school als uitgangspunt genomen. Wanneer het aantal leerlingen afneemt, dan daalt ook de (genormeerde) huisvestingsbehoefte. Ook in Weert is deze ontwikkeling al een aantal jaren zichtbaar.

Bij de realisatie van nieuwe scholen wordt rekening gehouden met de ontwikkelingen in leerlingaantallen. Dit heeft een deel van de teruggang in leerlingaantallen kunnen ondervangen. Desondanks is binnen het onderwijs een toenemende overcapaciteit ontstaan. Vooral bij de schoolgebouwen waar de afgelopen jaren geen vernieuwing of verbreding heeft plaatsgevonden, is de overcapaciteit toegenomen. Voor bestaande bouw geldt immers dat dit voor een lange termijn wordt gerealiseerd en daarmee voor deze periode ook veelal een gegeven is. Op dit moment is sprake van een normatieve overcapaciteit van ca. 15% in het primair onderwijs. In het voortgezet onderwijs is de overcapaciteit iets groter (17%).

De toenemende overcapaciteit heeft financiële consequenties voor de schoolbesturen. Zij ontvangen van het rijk een zogenaamde "lumpsum" financiering. Deze bijdrage is opgebouwd uit een personele en een materiële component. De materiële component is onder andere bedoeld om kosten af te dekken voor schoonmaak, onderhoud en beheer van schoolgebouwen. Een belangrijke graadmeter bij het vaststellen van de lumpsum is het aantal leerlingen van een school. Als de leerlingaantallen afnemen, neemt de Rijksbijdrage eveneens af. De kosten daarentegen blijven overeind, omdat de gebouwen niet simpelweg kunnen worden verkleind en overcapaciteit kan worden weggesaneerd.

Vooral kleine scholen hebben het meeste last van de dalende leerlingaantallen. Als gevolg van het lage aantal leerlingen ontvangen deze scholen een lagere rijksbijdrage. Wanneer de leerlingaantallen dan nog verder dalen, wordt de financiële speelruimte nog verder ingeperkt. Het wordt hierdoor steeds moeilijker om de kwaliteit van het onderwijs te kunnen blijven garanderen. Vaak kiezen scholen steeds verdergaande samenwerking of zelfs fusie met andere scholen, om zo meer omvang te krijgen.

Vanuit het rijksbeleid wordt ook steeds meer ingezet op samenwerking tussen kleine scholen. De kleine scholentoeslag (een extra toeslag voor kleine scholen met minder dan 145 leerlingen, om kosten te kunnen dekken) wordt naar verwachting in 2016 afgeschaft en vervangen door een bonus voor scholen die kiezen voor een fusie. Daarnaast geldt al jaren een wettelijke ondergrens aan de omvang van een school, om te voorkomen dat in Nederland onnodig veel scholen bestaan. Deze ondergrens wordt de opheffingsnorm genoemd. Een school die structureel onder de

opheffingsnorm scoort, loopt het risico dat de bekostiging door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Welzijn (OCW) wordt stopgezet. Voor Weert geldt op dit moment een opheffingsnorm van 93 leerlingen. De regelgeving biedt echter ruimte aan schoolbesturen om leerlingaantallen van kleine scholen te middelen met grotere scholen binnen de gemeente. Desondanks geldt dat de scholen minder middelen tot hun beschikking hebben en daardoor de exploitatie van het gebouw en organisatie van het onderwijs steeds moeilijker wordt.

De basisscholen in Laar, Altweeterheide, Tungelroy en Swartbroek scoren onder de opheffingsnorm. Zo telde basisschool St. Franciscus (Laar) bij de laatste teldatum (01-10-2013) 84 leerlingen, St. Jozef (Altweeterheide) 76, St. Joannes (Tungelroy) 70 en St. Laurentius (Swartbroek) 59. De ontwikkeling van de nieuwbouwwijk Laarveld zal er mogelijk toe leiden dat basisschool St. Franciscus de komende jaren leerlingen zal aantrekken en boven de opheffingsnorm zal uitgroeien. Dit is echter afhankelijk van woningbouw in Laarveld. De planning ervan is naar beneden bijgesteld. Hier kan daarom geen uitspraak over worden gedaan. De verwachting voor de overige drie scholen is dat het aantal leerlingen blijft dalen.

Op dit moment is nog niet bekend welke visie de schoolbesturen hebben op de toekomst van deze scholen. Blijven de scholen in hun huidige vorm bestaan, wordt meer samenwerking gezocht, of kiezen de schoolbesturen op termijn voor sluiting? De afweging om een school te sluiten is niet eenvoudig en kan verregaande gevolgen hebben voor de leefbaarheid in het dorp. Het schoolbestuur is leidend in deze keuze, maar de consequenties raken de hele gemeenschap. Een school behoort tot de basisvoorzieningen en wanneer de functie verdwijnt, is dit een ingrijpende gebeurtenis. Wanneer kinderen buiten het dorp naar school gaan, verplaatst de sociale context van de kinderen zich buiten het dorp. Zij zullen ook voor andere activiteiten steeds meer aansluiting zoeken buiten het dorp. Dit heeft weer gevolgen voor bijvoorbeeld de verenigingen en de leefbaarheid in het algemeen.

Nieuwbouw

De afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in het onderwijs en zijn verschillende scholen vernieuwd en/of verbreed. De komende jaren vinden nog 3 ontwikkelingen plaats. In Laar/ Laarveld wordt nieuwbouw gepleegd voor basisschool St. Franciscus. Hier wordt een 4-klassige school gerealiseerd die zich naar de toekomst toe moet doorontwikkelen tot een levensvatbare school voor de wijken Laar en Laarveld. Gemeente en schoolbestuur zijn momenteel nog met elkaar in gesprek over de mogelijkheden voor een kinderopvangvoorziening bij de school. De nieuwe basisschool wordt op basis van de plannen in 2015 in gebruik genomen.

In Leuken wordt een 14-klassige basisschool gerealiseerd als nieuwbouw voor basisschool Leuken. Ook hier zijn de gesprekken tussen gemeente en schoolbestuur nog gaande over de mogelijkheden voor een kinderopvangvoorziening. Volgens planning wordt ook deze school in 2015 in gebruik genomen.

Aan de Beatrixlaan in de wijk Moesel wordt het Regionaal Kennis- en Expertisecentrum (RKEC) gerealiseerd. In dit gebouw wordt een aantal partijen samengebracht die zich richten op speciaal onderwijs en zorg. Het RKEC zal een regionale functie krijgen. Het gebouw zal naar verwachting in 2016 in gebruik worden genomen.

Met de realisatie van deze projecten komt een einde aan de grootschalige vernieuwingslag in onderwijshuisvesting. De nog resterende oudere schoolgebouwen in Weert (zoals basisschool St. Jozef, de Kameleon en de Odaschool) zijn in het huisvestingsprogramma opgenomen voor onderhoud en renovatie.

Verbreiding inzet schoolgebouwen

Het onderwijs heeft voortdurend te maken met ontwikkelingen die gevolgen hebben voor het onderwijs, maar ook de huisvesting. Naast de onderwijskundige vernieuwing, die ertoe leidt dat het onderwijs inhoudelijk over de jaren sterk is veranderd, zijn de afgelopen jaren ook vanuit wet- en regelgeving de nodige veranderingen doorgevoerd. Enkele voorbeelden hiervan zijn de sluitende dagarrangementen en meer recent het passend onderwijs.

De verschillende ontwikkelingen hebben er onder anderen toe geleid dat schoolbesturen steeds meer samenwerking zoeken met andere partijen, zoals aanbieders van kinderopvang, culturele instellingen, sportverenigingen en zorgaanbieders. Ook in het gebruik van schoolgebouwen is dit terug te zien. Deze gebouwen zijn de afgelopen jaren steeds meer verbreed en worden niet meer enkel voor onderwijs ingezet.

Het schoolgebouw is steeds meer een weefplek geworden binnen de wijk of dorp, waar verschillende partijen elkaar vinden. De primaire functie blijft uiteraard opleiding en opvoeding van kinderen, maar daarnaast kan een schoolgebouw veel meer betekenen voor haar omgeving. Ook in Weert krijgen schoolgebouwen steeds meer een brede functie. De meeste scholen bieden al huisvesting aan een peuterspeelzaal en/of kinderopvang. Daarnaast zijn er ook steeds meer scholen die buiten de schooltijden ruimte bieden aan activiteiten uit de buurt, zoals zangkoren, bijles, vergaderingen, etc.

Aangezien de nieuwbouwprojecten de komende jaren worden afgerond, zal het onderwijsaanbod de komende jaren constant blijven. De teruggang in leerlingen zet nog echter door en zal ertoe leiden dat de overcapaciteit nog zal toenemen. De uitdaging zal de komende jaren dan ook voornamelijk gezocht moeten worden in het anders benutten van de beschikbare ruimte en het verbreden naar andere maatschappelijke functies.

De bredere inzet van een schoolgebouw voor andere gebruikers is als een mes dat aan twee kanten snijdt. Voor gebruikersgroepen is extra aanbod beschikbaar, terwijl de gebruikstarieven extra inkomsten bieden voor de school en daarmee bijdragen aan het dekkend maken van de exploitatiekosten voor het gebouw. Deze constructie kan er voor de kleine scholen in de kerkdorpen voor zorgen dat deze exploitabel blijven. In Altweeterheide denkt men na over functies die aan de basisschool gekoppeld kunnen worden om deze levensvatbaar te houden.

Structuurvisie

Het afgelopen jaar is de Structuurvisie Weert 2025 opgesteld. Deze visie geeft de gewenste ruimtelijke koers aan voor de periode tot 2025 en dient als referentiekader bij de toets van toekomstige ontwikkelingen. In de structuurvisie worden thema's als wonen, bedrijvigheid, recreatie, detailhandel, groen en voorzieningen met elkaar in verband gebracht.

In de ambitie van de structuurvisie staat onder anderen beschreven dat Weert een woongemeente wenst te zijn voor gezinnen van alle leeftijden: Hierbij hoort ook een voorzieningenniveau dat aansluit bij de behoefte van haar inwoners. Voor de voorzieningenplannen krijgt dit een vertaling in een passend accommodatieaanbod, waarmee sociale samenhang, leefbaarheid, zelfredzaamheid en ontmoeting worden bevorderd.

De structuurvisie geeft een helder en overkoepelend referentiekader waar de gemeente in de uitwerking en toepassing van haar beleidsplannen met ruimtelijke componenten rekening dient te houden. Maar het is niet alleen de gemeente die hierbij aan zet is. Zo is in de structuurvisie ook te lezen dat de rol van de gemeente is aan het verschuiven, van "participeren" naar "regisseren". Dit is deels ingegeven door inperking van budgetten (bezuinigingen). Daarnaast spelen sociale ontwikkelingen een rol (ontwikkeling participatiemaatschappij), maar ook de veranderende rol van sociale partners, die zelf steeds meer verbreding zoeken van hun eigen functie. Om te voorkomen dat partijen met elkaar gaan concurreren en te zorgen dat er een goede, functionele match is en blijft tussen vraag en aanbod, kan de gemeente een regisserende rol vervullen door partijen met elkaar in contact te brengen en processen op gang te brengen.

Voor de voorzieningenplannen geldt dat alle voorstellen worden getoetst aan de kaders die in de structuurvisie worden omschreven. De structuurvisie is op 11 december 2013 door de gemeenteraad vastgesteld.

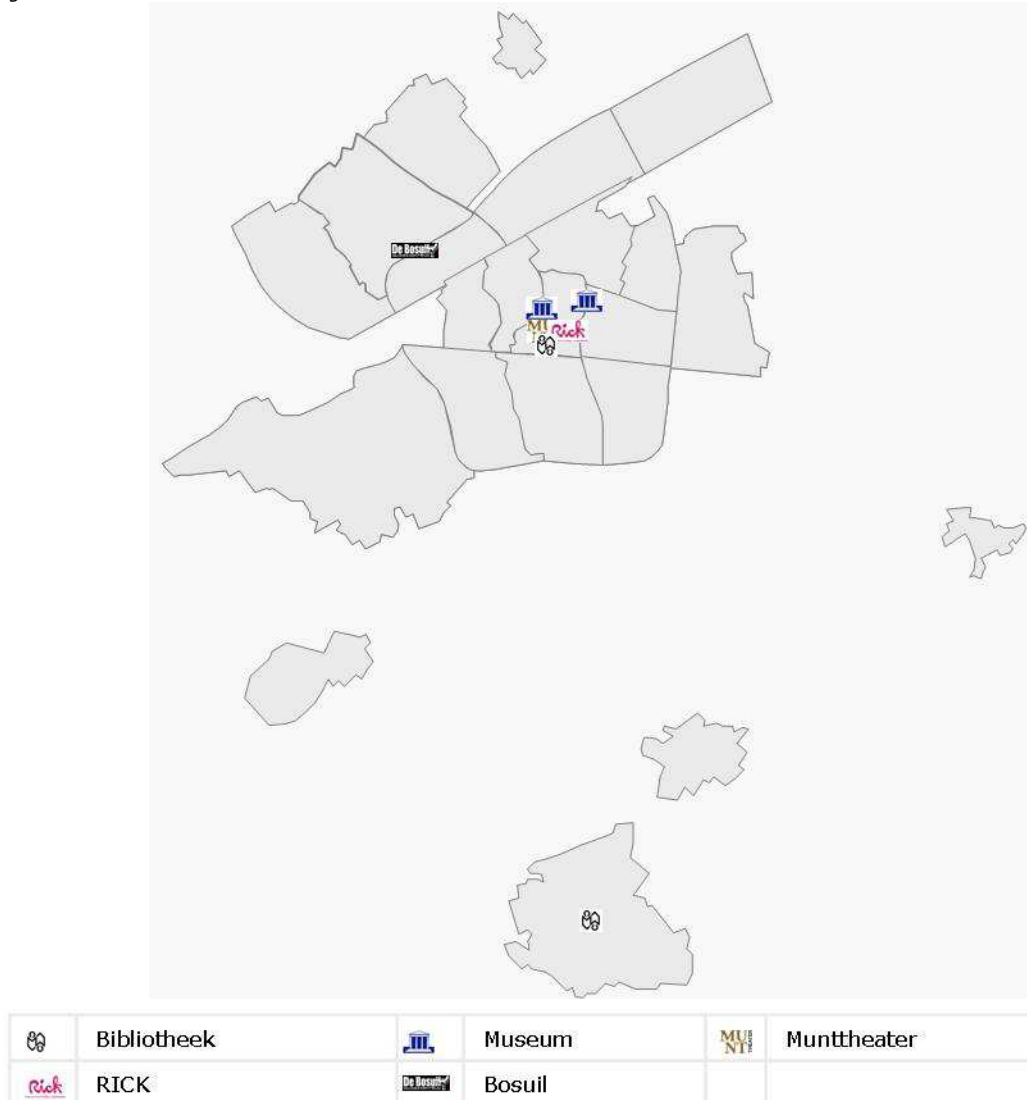
4. Cultuur

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het aanbod van culturele voorzieningen in Weert beschreven. Hierbij wordt het fysieke aanbod nader in beeld gebracht, de organisaties die in Weert actief zijn en relevante ontwikkelingen op het gebied van cultuur.

In onderstaande figuur is het huidige aanbod aan culturele voorzieningen weergegeven.

Figuur 6: Aanbod cultuur

4.2 Huidige situatie

Weert beschikt over een rijk cultureel leven. Er zijn binnen de gemeente professionele en amateur gezelschappen actief binnen de verschillende vormen van cultuur. Het aanbod culturele voorzieningen is voornamelijk in het centrumgebied van Weert geconcentreerd gevestigd. Het aanbod hier is erg divers te noemen; een theater, bibliotheek, cultuureducatie, musea, gemeentearchief en een muziekcentrum. Naast de professionele organisaties, zijn gespreid over de gemeente ook een aantal amateurorganisaties actief, zoals schutterijen, fanfares en harmonieën, koren, etc.

De bovenstaande figuur geeft geen compleet beeld van het cultureel aanbod in Weert. In de figuur is enkel het aanbod weergegeven van voorzieningen waar de gemeente een relatie mee kent. Daarnaast zijn er ook voorzieningen die vanuit de markt worden aangeboden, of betreft het instellingen die geen eigen accommodatie hebben, maar gebruik maken van bijvoorbeeld wijkaccommodaties.

Professionele organisaties

De professionele organisaties bieden vanuit hun eigen bedrijfsvoering een uiteenlopend cultureel aanbod aan, waarbij zij een regionale functie kennen. Dit past bij de centrumfunctie die Weert vervult binnen de regio. De gemeente is verantwoordelijk voor de musea (beleid en exploitatie). In alle gevallen betreft het specifieke voorzieningen, waarbij de accommodaties zijn toegerust op de specifieke functie en de eigen, specifieke doelgroep.

Muntinstellingen

In het centrum van Weert is een aantal professionele organisaties (Bibliocenter, Regionaal Instituut Cultuur- en Kunsteducatie RICK en het Munttheater) geclusterd gehuisvest. Deze organisaties worden de Muntinstellingen genoemd, vanwege de geclusterde huisvesting in het Muntcomplex. Het zijn zelfstandige organisaties, die wel veel samenwerking zoeken met elkaar, zowel in de bedrijfsvoering alsook programmatisch;

- **Bibliocenter.** De bibliotheek valt onder de verantwoordelijkheid van Bibliocenter. Bibliocenter is actief in de gemeenten Weert, Nederweert, Leudal en Maasgouw en heeft in totaal 20 bibliotheekvestigingen of -servicepunten, verspreid over de vier gemeenten. In Weert zijn de hoofdlocatie (met de backoffice in verband met de regiofunctie) gehuisvest en de dependance in Stramproy. De organisatie is zelf verantwoordelijk voor haar huisvestingsbeleid. De gemeente Weert heeft uiteraard een sturingsmiddel in handen, door de subsidierelatie die zij kent met het Bibliocenter.
- **Regionaal Instituut Cultuur- en Kunsteducatie (RICK).** Het Rick is, zoals de naam aangeeft, een instituut voor cultuur- en kunsteducatie. De organisatie biedt een uitgebreid aanbod aan cursussen op het gebied van muziek, dans, theater, taal en beeldende- en audiovisuele kunst. Het Rick is momenteel actief in de gemeenten Weert, Nederweert, Someren Heeze-Leende en Cranendonck. Daarnaast organiseert het RICK ook verschillende culturele activiteiten, zoals concerten, voorstellingen en exposities. Hierbij wordt ook veel samenwerking gezocht met partijen zoals scholen, Bibliocenter, het Munttheater, Punt Welzijn, verenigingen, etc.
- **Munttheater.** Het Munttheater is een theater met een regionale aantrekkingskracht. Het biedt een professionele programmering aan podiumactiviteiten, alsook (lokale) sociaal culturele podiumactiviteiten in Weert. Buiten de reguliere programmering wordt het Munttheater ook verhuurd voor commerciële activiteiten, zoals bedrijfsarrangementen, recepties en congressen.

De accommodaties van de Muntinstellingen zijn over het algemeen oudere gebouwen, (het Muntcomplex dateert uit de jaren '70 van de vorige eeuw) en kennen hierdoor ook allen hun beperkingen. Om de aantrekkelijkheid van de culturele functies zoals Munttheater, RICK en Bibliocenter ook voor de toekomst te kunnen garanderen, is het belangrijk om te investeren in de uitstraling en herkenbaarheid hiervan. De huidige ligging en positionering (op de verdiepingen van het Muntcomplex, met de rug naar de binnenstad) zijn in dit kader een verstoring factor. Ook zijn de gebouwen functioneel inefficiënt ingericht en is de klimaatbeheersing en techniek op onderdelen verouderd.

Bosuil

De Bosuil is een muziekcentrum en -collectief, met een poppodium en repetitieruimten. Het poppodium is gelegen aan de rand van Boshoven, bij het sportpark Boshoven en is in 2001 geopend. Hier vinden geregeld optredens plaats van lokale tot landelijk en internationaal bekende artiesten. De decentrale ligging van het gebouw heeft als voordeel dat de overlast voor de omgeving (geluid, verkeer) beperkt is. Het naastgelegen sportpark beschikt over voldoende parkeerplaatsen voor bezoekers van de Bosuil. Als nadeel wordt aangegeven dat het muziekcentrum slecht bereikbaar is en eveneens slecht vindbaar.

De organisatie heeft de afgelopen jaren problemen gekend met de inrichting van een professionele bedrijfsvoering. Inmiddels is dit vormgegeven en een professionaliseringstraject succesvol doorlopen.

Overig

In het Muntcomplex is ook een sociaal culturele voorziening voor met name ouderen gehuisvest, de Roos. Deze voorziening valt onder het beheer van de welzijnsorganisatie Punt Welzijn. De huisvesting van deze voorziening is op de eerste verdieping van het complex. Dit blijkt niet ideaal en levert vooral veiligheidsproblemen op.

In het gebouw van Bibliocenter is ook de studio van de streekomroep Weert FM gelegen. De organisatie verzorgt voor Weert en Nederweert de uitzendingen van de lokale omroep.

In het centrumgebied zijn verder twee gemeentelijke musea (Jacob van Horne en de Tiendschuur) gelegen. De Tiendschuur, waarin de Weerder historie wordt getoond, heeft een relatie met het gemeentearchief. Beide musea en het gemeentearchief worden door de gemeente geëxploiteerd.

Amateurorganisaties

De gemeente kent op het gebied van cultuur een sterk verenigingsleven. Er zijn 10 schutterijen, 7 harmonie- en fanfareorkesten en meer dan 20 koren actief binnen de gemeente, daarnaast zijn er diverse toneelverenigingen, erfgoedverenigingen en cultuurgerelateerde sportverenigingen actief. De meeste verenigingen hebben niet de beschikking over een eigen accommodatie, maar maken gebruik van het beschikbare sociaal culturele aanbod binnen de gemeente. Uitzondering hierop vormen de schutterijen, die in de meeste gevallen over een eigen accommodatie beschikken die zij in eigendom hebben. Zij zijn zelf ook verantwoordelijk voor hun huisvesting.

Schutterijen

Schutterijen beschikken over het algemeen over een eigen en specifieke accommodatie. Deze zijn met eigen middelen gerealiseerd. Schutterijen ontvangen subsidie voor uniformen, leden en materialen. De subsidie bevat geen huisvestingscomponent. Schutterijen zijn dan ook volledig zelf verantwoordelijk voor de realisatie en instandhouding van hun verenigingsgebouw.

Over het algemeen worden accommodaties van schutterijen specifieke voorzieningen zijn die merendeels ingezet worden voor eigen activiteiten van de betreffende schutterij. en is slechts zeer beperkt sprake van clustering en medegebruik. Een schutterijaccommodatie wordt veelal vanwege de bijbehorende schietinrichting en van toepassing zijnde milieuriichtlijnen aan de rand van de bebouwde kom gelegen.

Alleen van de accommodatie van St. Job Leuken is bekend dat deze momenteel breder wordt ingezet. Hier is onder andere een kruisboogvereniging gehuisvest en vinden regelmatig vergaderingen en informatiebijeenkomsten plaats.

In onderstaande tabel is een overzicht van zijn de schuttijen in Weert weergegeven.

Tabel 4: Overzicht schutterijen Weert

Schutterij	Wijk / dorp	Accommodatie
St. Job	Leuken	Kaaskampweg
St. Oda	Boshoven	Groothulsterweg
St. Hieronymus	Biest	Geen eigen accommodatie
Stadsschutterij St. Catharina 1480	Centrum	Op Kernies (geen eigen accommodatie)
St. Sebastianus	Laar	Heugterbroekdijk
St. Antonius	Stramproy	Lochtstraat
St. Catharina	Stramproy	Breijvin
St. Barbara	Tungelroy	Kemperveldweg
St. Cornelius	Swartbroek	Ittervoorterweg
St. Antonius	Altweerderheide	Grotesteeg (geen eigen accommodatie)

4.3 Ontwikkelingen

Digitalisering

Bibliotheken ontlenen hun bestaansrecht aan het selecteren, ontsluiten en het laagdrempelig beschikbaar stellen van informatie. Een belangrijke trend die hierbij een rol speelt is de digitalisering. Het internet vormt een bron van informatie. Via een zoekmachine kunnen mensen informatie vinden die zij zoeken. Kinderen kunnen een spreekbeurt voorbereiden zonder ook maar één boek te raadplegen. Kranten en tijdschriften zijn steeds meer via het internet beschikbaar en zelfs boeken worden gedigitaliseerd (e-books). Om in te spelen op deze ontwikkeling, wordt op landelijk niveau gewerkt aan de digitale bibliotheek (bibliotheek.nl). Ook Bibliocenter werkt hieraan mee. Daarnaast heeft de organisatie haar dienstverleningsconcept aangepast en werkt zij toe naar het "retailconcept", waarbij de inrichting van de bibliotheek wordt vormgegeven op basis van winkelformules. Binnen dit concept is het aanbod meer gericht op de lokale behoefte. Door te werken met een kleiner en sneller wisselende aanbod, kan het gebruik van de bibliotheek worden vergroot.

Bezuinigingen

Als gevolg van krimpemde budgetten, heeft de gemeente besloten om structureel 10% te bezuinigen op de subsidies voor professionele instellingen. Dit betekent dat het Bibliocenter, RICK en het Munttheater allen te maken hebben gekregen met een verlaging van de subsidie

Demografie

In paragraaf 2.2 is uitgebreid geschreven over de demografische ontwikkelingen en de vergrijzing en ontgroening die plaatsvindt. Ook voor culturele instellingen is het belangrijk dat zij inspelen op veranderingen in hun doelgroepen. Zo wordt jeugd (voorschools en schoolgaand) specifiek benoemd door de bibliotheek als doelgroep, wanneer het gaat om leesbevordering.

De afgelopen jaren heeft de bibliotheek in Weert een toename gezien in het aantal bezoeken. Dit betekent dat ondanks de afname van het aantal inwoners, er toch nog sprake is van een (lichte) groei.

In het algemeen geldt dat een daling van het aantal jongeren voor verenigingen (en dus ook voor de schutterijen en andere culturele verenigingen in Weert) een zorgwekkende ontwikkeling is, omdat hiermee de toekomst van de vereniging onder druk komt te staan. Vooral in de kernen kan dit vergaande gevolgen hebben.

Ook voor verenigingen geldt echter dat de jeugd de toekomst heeft. Immers, de jeugdleden van nu zijn de seniorleden over tien en twintig jaar. Teruggang van het aantal jongeren zet de toekomst van verenigingen en daarmee het voorzieningenniveau onder druk. Alle betrokken instellingen zullen in hun beleid hierop in moeten spelen.

Huisvesting culturele instellingen

Vanuit de behoefte om de potenties van Weert beter te kunnen benutten en daardoor sterker te maken, is de visie op het stadshart opgesteld. De visie heeft als doel Weert als sterke stad, met al zijn eigenheden en karakteristieken, te behouden en verder te ontwikkelen. De versterking van de binnenstad is daarbij een van de belangrijkste ambities van Weert. Zij vormt immers het kloppend hart van de gemeente en het ommeland.

In de visie wordt een relatie gelegd tussen verschillende ontwikkelingen. Daarbij is ook aandacht voor cultuur. Op basis van een recent onderzoek is vastgesteld dat cultuur een belangrijke toegevoegde waarde kent voor de aantrekkingskracht en concurrentiepositie van een stad. Het onderzoek stelt verder dat de culturele instellingen niet optimaal zijn gelegen. Daarnaast kent de huisvesting ook een aantal functionele knelpunten, als gevolg van de leeftijd van de gebouwen. In de visie op het stadshart (onderdeel van de structuurvisie) wordt ingezet op het aantrekkelijker maken van de omgeving van de culturele instellingen, het verbeteren van de entrees en het meer zichtbaar maken van de functies.

De visie op het stadshart is op 11 december 2013 door de gemeenteraad vastgesteld, als onderdeel van de structuurvisie.

Structuurvisie

In het vorige hoofdstuk is al aangegeven dat de voorzieningenplannen een sterke relatie kennen met de structuurvisie. Alle voorstellen moeten aansluiten op de kaders die in de structuurvisie staan omschreven.

Cultuurnota

In 2008 is de Cultuurnota 2009-2013 opgesteld, een eigentijdse, actuele visie op de cultuur van en in Weert. Met het opstellen van de Cultuurnota is een inhoudelijk referentiekader gecreëerd voor de inspanningen van de professionele instellingen en de gemeente in de komende jaren.

Naast een beleidsdocument waarin de kaders voor gemeentelijk beleid staan omschreven, bevat de Cultuurnota ook een aantal concrete uitvoeringsmaatregelen voor de looptijd van de nota, met daarbij behorende financiële gevolgen.

De looptijd van de Cultuurnota 2009-2013 is inmiddels afgelopen. In 2014 wordt de nota geactualiseerd voor de periode van 2015-2018. Onderdeel van de Cultuurnota vormen de notities cultuureducatie, amateurkunst en culturele planologie.

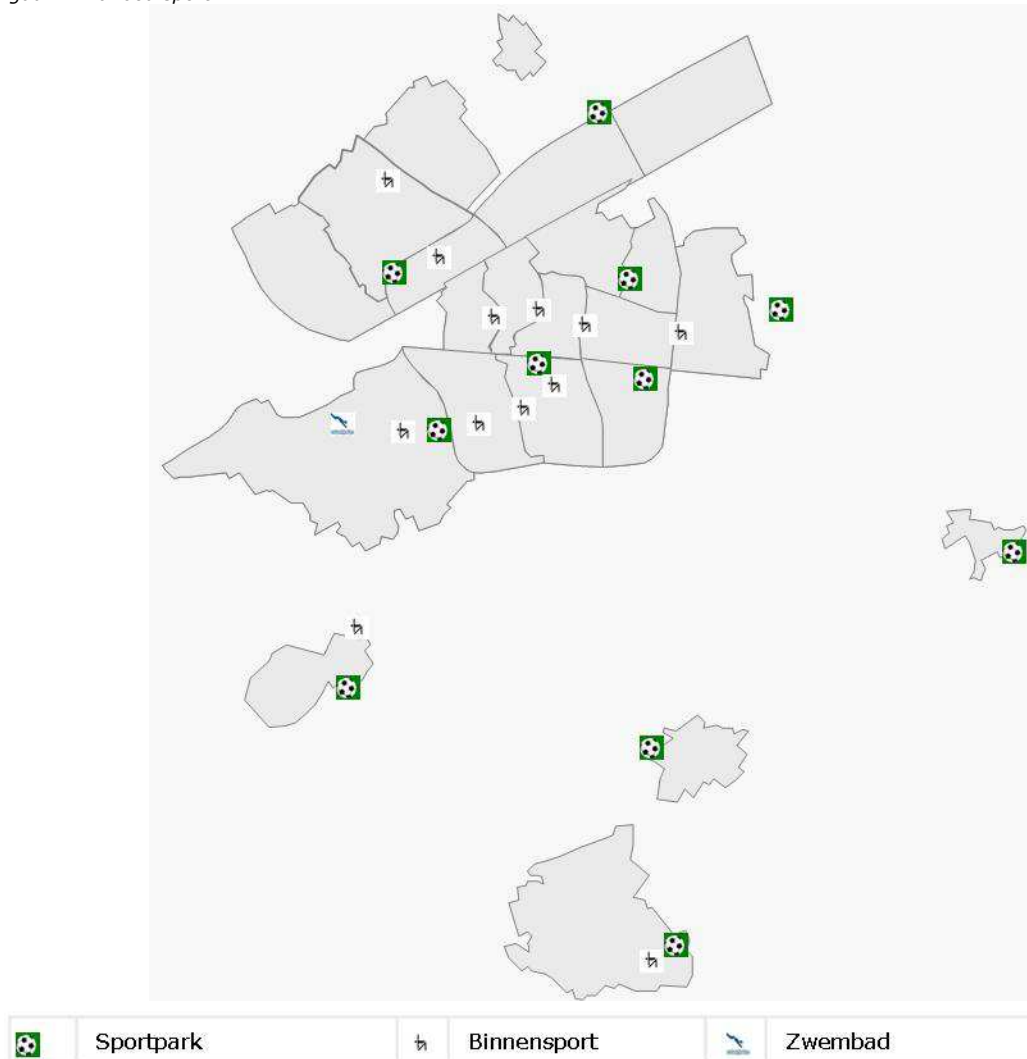
5. Sport

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt het aanbod op sportief gebied in Weert aan de orde. Het aanbod wordt in beeld gebracht evenals de verenigingen en relevante ontwikkelingen.

In onderstaande figuur is het huidige aanbod aan sportvoorzieningen weergegeven.

Figuur 7: Aanbod sport

5.2 Huidige situatie

Buitensport

Voetbal

De gemeente Weert telt 9 voetbalverenigingen. Hiervan zijn er 5 gehuisvest in de stad en 4 in de kerkdorpen. In Weert liggen 10 voetbalcomplexen, waarvan 6 in de stad en 4 in de kerkdorpen. Van alle voetbalcomplexen zijn er 9 eigendom van de gemeente Weert. Alleen het sportpark Drakesteijn, dat wordt gebruikt door VV Wilhelmina '08, is eigendom van een derde.

Tabel 5: voetbalcomplexen, gebruikers en veldcapaciteit

Complex	Gebruiker(s)	Natuurgras velden	Kunstgras velden
Sportpark Boshoven	FC Oda, COVS Weert e.o.	6	0
Sportpark Laarderveld	SV Laar	2	2
Sportpark Graswinkel	MMC Weert	1	2
Sportpark De Koekoek	VV DESM, SG Het Kwadrant	3	0
Sportpark St. Louis	Wilhelmina '08, SG Philips van Horne	3	0
Sportpark Drakesteyn	Wilhelmina '08	2	0
Sportpark Steinakker	VV Brevendia	5	0
Sportpark Op den Das	SV Altweerderheide	3	0
Sportpark 't Veldje	VV Crescentia	3	0
Sportpark Molenzicht	RKSVV Swartbroek	2	0
		30	4

Voor alle voetbalcomplexen geldt de volgende eigendomsverhouding:

- gemeente is eigenaar van de velden, ballenvangers en complexafrastering en beregeningsinstallaties;
- de vereniging is eigenaar van de opstallen en veldverlichtingsinstallaties

Voetbalvereniging DESM maakt gebruik van sportpark De Koekoek aan de Koekoeksweg. Momenteel is de realisatie van een nieuw voetbalcomplex bij de wijken Leuken en Vrouwenhof in uitvoering. Volgens planning wordt dit complex vóór het voetbalseizoen 2014-2015 opgeleverd (medio 2014).

Wilhelmina '08 maakt gebruik van 2 sportparken. Alle wedstrijden worden gespeeld op Drakesteyn. Dit is geen gemeentelijk sportpark. De grond waarop dit park gelegen is wordt door Wilhelmina '08 gepacht van NS Vastgoed. Voor de trainingen maakt Wilhelmina '08 gebruik van het gemeentelijke sportpark St. Louis. Op beide parken liggen een kantine en kleedaccommodatie die eigendom is van Wilhelmina '08.

Op de sportparken Op de Das en 't Veldje liggen ieder 3 voetbalvelden, waarvan er één buiten gebruik is gesteld als gevolg van overcapaciteit. De buitengebruikgestelde velden worden alleen nog gemaaid, maar verder vindt hierop geen cultuurtechnisch onderhoud meer plaats. Hetzelfde geldt voor sportpark Steinakker. Hier is één van de 5 velden buiten gebruik gesteld. VV Brevendia onderhoudt dit veld momenteel zelf.

Tabel 6: voetbalverenigingen, ledenaantallen en teams

Vereniging	Aantal leden	Senioren teams		Junioren teams (A-B-C)		Pupillen teams (D-E-F)	
		2012	2013	2012	2013	2012	2013
FC Oda	578	7	6	7	8	19	15
COVS	68	1	1	0	0	0	0
MMC Weert	661	9	9	8	8	16	18
SV Laar	708	9	9	13	12	18	17
VV DESM	453	7	8	4	5	8	10
Wilhelmina '08	171	3	4	0	0	0	0
VV Brevendia	570	8	8	8	7	8	8
SV Altweerderheide	159	4	4	1	1	2	2
VV Crescentia	154	3	3	1	2	1	1
RKSVV Swartbroek	165	3	3	2	0	2	0
	3.687	54	55	44	43	74	71

Momenteel zijn er 3.687 mensen lid van een voetbalvereniging in Weert (bron: gegevens subsidieverlening 2012). In 2008 waren dit er 3.650. Het aantal leden is de afgelopen 4 jaar dus vrij stabiel gebleven.

Wilhelmina '08 en de kleinere verenigingen in de dorpen (m.u.v. Brevendia) hebben geen (volwaardige) jeugdafdeling. RKSVV Swartbroek heeft met ingang van het voetbalseizoen 2013-2014 helemaal geen jeugdteams meer actief in een KNVB competitie. Het bestaansrecht van de kleine verenigingen komt hierdoor onder druk te staan.

De voetbalcomplexen worden voornamelijk doordeweeks in de avonduren en in het weekend overdag gebruikt. Voor de meeste sportparken geldt dat de voetbalvereniging hoofdgebruiker is. Uitzondering hierop is het voetbalcomplex St. Louis dat bij goed weer doordeweeks overdag door het Philips van Horne College wordt gebruikt. Het gebruik door Wilhelmina '08 in de avonduren is momenteel beperkt tot de dinsdag en donderdag. In het weekend wordt St. Louis nagenoeg niet gebruikt. De voetbalcomplexen waar de voetbalvereniging hoofdgebruiker is, worden incidenteel gebruikt voor activiteiten als sportdagen van scholen, evenementen en kindervakantiewerk. In de zomerperiode worden alle voetbalcomplexen een aantal weken buiten gebruik gesteld in verband met onderhoud.

Tennis

De gemeente Weert telt 8 tennisverenigingen. Hiervan zijn er 6 gehuisvest in de stad en 2 in de dorpen (Stramproy en Altweerderheide). Alle verenigingen zijn geprivatiseerd en hebben een eigen tenniscomplex.

Tabel 7: tenniscomplexen, verenigingen, aantallen leden en banen

Tenniscomplex	Vereniging	Aantal leden	Aantal banen
Boshoven	TC Boshoven	395	5
St. Theunis	TC van Horne	240	5
Lichtenberg	TC Lichtenberg	338	8
Graswinkel	TC Weert	285	5
Vrouwenhof	TC Weert Oost	445	6
Steinakker	LTV Grensmeppers	340	5
Op den Das	TC Altweerderheide	135	2
Centrum	LTV Ray Prickers	171	4
		2.349	40

Momenteel zijn er 2.349 lid van een tennisvereniging in Weert (bron: gegevens subsidieverlening 2012). In 2008 waren dit er 2.482. Het aantal leden is daarmee met 5% gedaald.

Verschillende tennisverenigingen hebben de afgelopen jaren hun tenniscomplex gerenoveerd / opgewaardeerd. Een overzicht van investeringen die de laatste 5 jaar zijn gedaan:

- 2008: aanleg 5e tennisbaan LTV Grensmeppers Stramproy;
- 2009: ombouw 6 gravelbanen naar all weather banen TC Lichtenberg;
- 2010: aanleg nieuw tenniscomplex Vrouwenhof TC Weert Oost;
- 2010: ombouw 2 gravelbanen naar all weather banen TC Altweerderheide;
- 2011: renovatie 4 tennisbanen en aanleg 5e tennisbaan TC Boshoven;
- 2012: nieuwbouw clubaccommodatie TC Boshoven.

De tenniscomplexen worden alle dagen van de week gebruikt. Het gebruik in de avonduren en weekenden is het meest intensief. Senioren die met pensioen zijn, tennissen veelal doordeweeks overdag. Doordat de meeste tennisverenigingen zijn geswitcht van gravel naar all weather of kunstgras banen, zijn de banen een langere periode bespeelbaar. Voor alle tenniscomplexen geldt dat de tennisverenigingen alleen gebruiker zijn van hun complex.

Hockey

De gemeente Weert telt 1 hockeyvereniging, HV weert. Deze is gehuisvest op het sportpark St. Theunis. HV Weert beschikt over 3 hockeyvelden (2 semi-watervelden en 1 zand ingestrooid). Deze velden, evenals de sportveldverlichting en een gedeelte van de kleedaccommodatie, zijn eigendom van de gemeente. Het andere gedeelte van de kleedaccommodatie en de kantine zijn eigendom van HV Weert. De totale club- en veldaccommodatie is in 2009 bij de herinrichting van het sportpark St. Theunis gerenoveerd.

HV Weert telt momenteel 800 leden (bron: gegevens subsidieverlening 2012). In 2008 waren dit er nog 700. Met haar 800 leden is HV Weert hoofdgebruiker van het hockeycomplex. Piekmomenten in het gebruik zijn doordeweekse avonden en weekenden. Doordeweeks overdag wordt het hockeycomplex bij goed weer gebruikt door Het College voor gymonderwijs. Ook HV Weert speelt in op gunstige ligging van het complex bij het College. De vereniging biedt "hockey na school" aan. Deze activiteit is bedoeld voor kinderen (al dan niet leden van HV Weert) tussen 6 en 12 jaar. Doel is om kinderen kennis te laten maken met de hockeysport.

Atletiek

De gemeente Weert telt 1 atletiekvereniging, AV Weert. Deze is sinds 2011 gehuisvest op een nieuw aangelegd atletiekcomplex op het sportpark St. Theunis. Voorheen lag het atletiekcomplex op het sportpark Leuken.

AV Weert telt momenteel 1.150 leden. (bron: gegevens subsidieverlening 2012). In 2008 waren dit er nog 1.064. Opgemerkt moet worden dat een groot gedeelte van het ledenbestand van AV Weert recreatieve leden zijn. Dit zijn mensen die weliswaar lid zijn van AV Weert en deelnemen aan loopwedstrijden, maar weinig gebruik maken van de het atletiekcomplex als zijnde wedstrijdaccommodatie.

AV Weert is hoofdgebruiker van het atletiekcomplex. Daarnaast maken de Weerter triatlonvereniging en lopersgroep De Grenslauwers gebruik van de accommodatie. Doordeweeks overdag wordt het atletiekcomplex gebruikt door Het College.

Honk- en Softbal

De gemeente telt 1 honk- en softbalvereniging, HSV Indians. Deze is gehuisvest op het sportpark Boshoven en beschikt hier over een (gecombineerd) honk- en softbalveld en een kantine. Het veld is eigendom van de gemeente; de kantine van HSV Indians.

HSV Indians telt momenteel 46 leden (bron: gegevens subsidieverlening 2012). Dit zijn er 3 minder dan in 2008. HSV Indians heeft het alleengebruik van de honk- en softbalaccommodatie. Door de kleine verenigingsomvang van HSV Indians is de bezetting van de accommodatie niet optimaal.

Overig

De accommodaties die hierboven beschreven zijn, worden allen door een of meerdere (vaste) sportverenigingen gebruikt. Naast deze accommodaties beschikt de gemeente over:

- Recreatievelden, beachbak en basketbalveld op sportpark St. Theunis. Deze sportvoorziening wordt hoofdzakelijk gebruikt door het College voor buitensportlessen. Daarnaast maakt handboogvereniging Batavieren Treffers gebruik van deze accommodatie voor lange afstand schiettrainingen.
- Handbal- / inlinehockeyveld op sportpark Boshoven. Tot 2010 werd deze accommodatie gebruikt door handbalvereniging Rapiditas voor buitentrainingen en Inlinehockeyvereniging Wildcats voor trainingen en competitiewedstrijden. Rapiditas heeft het gebruik van de accommodatie beëindigd; de vereniging richt zich nog uitsluitend op zaalactiviteiten. De Wildcats bestaan niet meer. Momenteel is er geen vaste gebruiker voor deze voorziening.

Binnensport

Sporthallen en gymzalen

De gemeente Weert beschikt over 5 sporthallen, 2 sportzalen en 5 gymnastieklokalen. De afgelopen jaren heeft er een behoorlijke vernieuwingsslag plaatsgevonden op het gebied van binnensportaccommodaties. Nieuwe accommodaties die zijn opgeleverd zijn:

- sporthal en gymzaal Aan de Bron (2009)
- sporthal en gymzaal St. Theunis (2011)
- gymzaal Markeent (2012)

Gesloopt zijn de sporthal Leuken en de gymzalen Biest en Groenewoud.

De volgende tabel geeft inzicht in de bezetting van de gemeentelijke binnensportaccommodaties. Om deze bezetting te bepalen is gekeken naar het reguliere weekschema van de accommodaties. De accommodaties zijn gemiddeld genomen 40 weken per jaar bezet. Tijdens de zomerperiode is er een collectieve sluiting van 4 tot 6 weken voor groot onderhoud. Daarnaast maken scholen en een groot aantal andere gebruikers tijdens reguliere schoolvakanties geen gebruik van de accommodatie.

Zwembad

Aan de Geurtsvenweg ligt zwembad De IJzeren Man. Het zwembad beschikt over binnen- en buitenbaden. De gemeente is eigenaar en verhuurd het bad aan Stichting Zwembad De IJzeren Man. Deze is verantwoordelijk voor de exploitatie en heeft een subsidierelatie met de gemeente.

Tabel 8: bezetting gemeentelijke binnensportaccommodaties

Sportaccommodatie	Bezetting				
	schooltijd (09.00- 15.00)	naschools (15.00- 18.00)	's avonds (18.00- 23.00)	Zaterdag	Zondag
Sporthal Boshoven	83%	65%	83%	96%	92%
Sporthal Aan de Bron	80%	64%	85%	91%	83%
Sporthal St. Theunis	100%	76%	91%	46%	100%
Sporthal Op den Das	5%	32%	73%	92%	100%
Sporthal Grenslibel	2%	3%	56%	62%	6%
Sportzaal Grenslibel	29%	18%	75%	77%	50%
Sportzaal Moesel	44%	21%	61%	0%	50%
Sportzaal Aan de Bron	30%	38%	77%	92%	0%
Gymzaal St. Theunis	100%	100%	4%	0%	0%
Gymzaal Beatrixlaan	76%	13%	66%	8%	25%
Gymzaal Markeent	33%	25%	38%	0%	0%
Gymzaal Boshoven	62%	60%	46%	17%	0%
Gymzaal Molenveld	85%	30%	54%	12%	0%
Gymzaal St. Louis	0%	40%	48%	54%	12%
Gymzaal Swartbroek	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend

Toelichting en kanttekeningen tabel 8

- De bezetting van de sporthallen St. Theunis en Altweerderheide is op zondag 100%. Die dag zijn de hallen nagenoeg volledig gereserveerd voor zaalhockeycompetitie. De doorlooptijd van deze competitie is beperkt tot de maanden december t/m februari. Het grootste gedeelte van het sportseizoen liggen St. Theunis en Altweerderheide dus op zondag leeg. Ook het avondgebruik van de sporthal Altweerderheide wordt ook voor een groot deel bepaald door zaalhockey.
- De bezetting van de sportaccommodaties in Stramproy en Altweerderheide is overdag laag. De vraag van de scholen die gebruik maken van deze accommodaties is vele malen lager dan de beschikbare capaciteit. Gezien de ligging van deze accommodaties ligt het niet voor de hand om leerlingen vanuit Weert stad hier naartoe te vervoeren.
- De sportzaal Aan de Bron wordt overdag grotendeels ingezet als speellokaal voor basisschool Aan de Bron. Dit gebruik is in de tabel niet meegenomen.
- De gymzaal St. Theunis is eigendom van Het College. De gemeente heeft met het College afgesproken dat de gymzaal in de avonduren ingezet mag worden voor sportverenigingen. Van deze mogelijkheid wordt slechts zeer beperkt gebruik gemaakt.
- De bezetting van de nieuwe gymzaal Markeent (eigendom Wonen Limburg) is vooralsnog laag. De inroosting van deze gymzaal moet nog geoptimaliseerd worden.
- De gymzaal St. Louis is permanent ingericht met turntoestellen. De gymzaal is daardoor niet geschikt voor scholengym en wordt uitsluitend gebruikt door de gymnastiekverenigingen Jan van Weert en Djavana.
- Gymzaal Swartbroek is geen eigendom van de gemeente, maar van de Stichting Gymzaal Swartbroek. De is verantwoordelijk voor de exploitatie. De exacte bezettingsgraad op dagdeelniveau is onbekend. Wel is bekend dat de gymzaal ca. 15 uur per week wordt gebruikt door onderwijs en verenigingen / recreatieve groepen.

Handboogsport

In de gemeente Weert liggen 3 handboogaccommodaties:

- Handboogaccommodatie HBV Batavierentreffers, locatie sportpark Graswinkel. Batavierentreffers richt zich op wedstrijd- en recreatie sport. In de binnenaccommodatie op sportpark Graswinkel die eigendom is van Batavierentreffers beschikt de vereniging over een eigen kantine van waaruit geschoten kan worden op 12 binnenbanen. Batavierentreffers heeft momenteel 44 leden. In 2008 waren dit er 56. Naast de kantine ligt een ruimte oorspronkelijk gebouwd als wijkruimte voor bewoners van de wijk Graswinkel. De bezetting van deze ruimte is niet bekend.
- Handboogaccommodatie HBV St. Hubertus, locatie sportpark Steinakker (Stramproy). St. Hubertus heeft een eigen verenigingsruimte. De reguliere oefenavonden zijn dinsdag en donderdagavond. St. Hubertus heeft bij de gemeente nooit de status van 'erkende sportvereniging' aangevraagd. Dit betekent onder andere dat er tussen gemeente en Hubertus geen subsidierelatie is. Om deze reden is ook geen informatie bekend over bijvoorbeeld ledenaantallen.
- Handboogaccommodatie HBV Ontspanning, locatie sportpark 't Veldje (Tungelroy)

HBV Ontspanning maakt gebruik van een accommodatie nabij het sportpark in Tungelroy. De accommodatie is in het verleden opgericht door de handboogvereniging. Om een breder gebruik van het gebouw mogelijke te maken is de accommodatie later overgedragen aan de Stichting Sport en Cultuur Promotie Tungelroy. Momenteel huurt HBV Ontspanning de accommodatie van deze Stichting. Het is niet bekend of ook nog andere verenigingen gebruik maken van de accommodatie.

HBV Ontspanning heeft bij de gemeente de status van erkende sportvereniging. Dit betekent dat er een subsidierelatie is tussen gemeente en vereniging. Momenteel telt HBV Ontspanning ca. 20 leden.

Watersporten

In de gemeente zijn er diverse verenigingen die zich richten op watersporten zoals zwemmen, duiken en vissen.

- **Zwem en Poloclub De Rog**
De vereniging telt momenteel ca. 375 leden richt zich op een breed scala aan zwemsporten zoals wedstrijdzwemmen, waterpolo en diplomazwemmen. Voor de uitoefening van de zwemactiviteiten maakt de vereniging hoofdzakelijk gebruik van zwembad De IJzeren Man. Daarnaast worden het Kazernebad (Weert) en zwembad Merenveld (Nederweert) gebruikt voor ondermeer waterpolo.
Tot 2013 had ZPC De Rog een eigen verenigingsruimte in de voormalige kleuterschool aan de Fatimalaan 17. Deze werd gebruikt voor vergaderingen, cursussen etc. Het gebruik is in 2013 beëindigd in verband gemeentelijke plannen voor herontwikkeling van deze locatie. Momenteel maakt ZPC De Rog gebruik van het clubgebouw van De Peddemoeek, nabij het zwembad De IJzeren Man.
- **Reddingsbrigade Weert (RBW)**
De vereniging is opgericht in 1958, telt momenteel ca. 460 leden en richt zich primair op reddend zwemmen. RBW heeft een eigen clublokaal bij het zwembad De IJzeren Man. Deze accommodatie wordt gebruikt voor het houden van vergaderingen, cursussen etc. Daarnaast biedt RBW derden de mogelijkheid het clublokaal te huren. De mate waarin hiervan gebruik wordt gemaakt is niet bekend.
- **Duikvereniging De Peddemoeek**
De Peddemoeek is de enige duikvereniging in Weert. De vereniging telt momenteel ca. 170 leden en richt zich op duik- en snorkelactiviteiten. Voor de training wordt gebruik gemaakt van het zwembad De IJzeren Man. Nabij het zwembad, aan de Kazernelaan, heeft De Peddemoeek een eigen clubhuis. Dit wordt gebruikt voor theorielessen, vergaderingen, bijeenkomsten en verenigingsactiviteiten. Iedere zaterdag is het clubhuis geopend als 'verenigingscafé'. Van de clubaccommodatie wordt medegebruik gemaakt door Zwem- en Poloclub De Rog.
- **Zwemverenigingen 'De Koeleköpkes' en 'De IJsberen'**
De Koeleköpkes (ca. 70 leden) en De IJsberen (ca. 100 leden), maken voor hun activiteiten gebruik van het zwembad De IJzeren Man.
- **Hengelsportvereniging (HSV) St. Petrus**
HSV St. Petrus heeft een eigen clubaccommodatie / botenhuis aan de Kazernelaan, nabij het zwembad De IJzeren Man.
- **In september 2013 is Roeivereniging Weert opgericht.** Deze vereniging beschikt vooralsnog niet over een eigen accommodatie.

5.3 Ontwikkelingen

Demografie

Ook bij de sportverenigingen is goed te zien dat het aantal jongeren in Weert sterk terugloopt. In de volgende tabel is als voorbeeld het aantal jeugdleden weergegeven van de verschillende buitensportverenigingen in Weert. Hierbij is een vergelijk gemaakt met het aantal leden in 2007 en 2012. De aantallen zijn gebaseerd op de ledenlijsten die de verenigingen ten behoeve van de exploitatiesubsidie hebben ingediend.

Tabel 9: ontwikkeling jeugdleden buitensportverenigingen

Verenigingen	Aantal jeugdleden (tot 21 jaar)	
	2007	2012
Voetbal		
FC Oda	332	347
COVS	0	0
MMC Weert	302	378
SV Laar	392	453
DESM	198	189
Wilhelmina '08	132	55
Brendia Stramproy	314	248
SV Altweerderheide	75	54
Crescentia Tungelroy	70	65
RKSVV Swartbroek	61	53
Subtotaal voetbal	1.876	1.842
Tennis		
TC Boshoven	79	134
TC van Horne	53	14
TC Lichtenberg	185	105
TC Weert	138	66
TC Weert Oost	110	63
LTV Grensmeppers	106	88
TC Altweerderheide	36	35
LTV Ray Prickers	6	2
Subtotaal tennis	713	507
Hockey		
Hockeyvereniging Weert	541	571
Subtotaal hockey	541	571
Atletiek		
Atletiekvereniging Weert	146	143
Lopersgroep Grenslaupers	nb	1
Triatlon Vereniging	35	23
Subtotaal atletiek	181	166
Honk- en softbal		
HSV Indians	17	18
Subtotaal Honk- en softbal	17	18
Totaal alle buitensporten	3.328	3.104

In bovenstaande tabel is goed te zien dat de meeste verenigingen (op 6 na) in Weert de afgelopen jaren te maken hebben gekregen met een teruggang van het aantal jeugdleden. Opvallend is dat bij de grotere voetbalverenigingen wel een stijging zichtbaar is van het aantal jeugdleden. Bij de kleinere verenigingen daarentegen, is wel een daling zichtbaar. Juist dit is een kwetsbare groep, omdat de levensvatbaarheid van deze verenigingen bij een verdere ledendaling in het geding komt.

Bezuinigingen

Op 1 januari 2013 is de nieuwe subsidieverordening Welzijn en Evenementen in werking getreden. Er is bezuinigd op subsidie, ook voor sportverenigingen. Daarnaast zijn per 1 januari 2013 de huurtarieven voor de gemeentelijke sportaccommodaties verhoogd. De verlaging van subsidies en stijging van huurkosten hebben consequenties voor de verenigingsfinanciën.

Nieuwbouw

Voetbalvereniging DESM verhuist in 2014 naar een nieuw onderkomen in het sport- en voorzieningencluster aan de Kaaskampweg. De aanleg van het nieuwe sportpark bevindt zich momenteel in de realisatiefase.

Los van de voorzieningenplannen is het afgelopen jaar een start gemaakt met een actuele nota binnensportaccommodaties. Tijdens de raadsvergadering van 13 maart 2013 is de inventarisatienota vastgesteld. In deze nota is een aantal ontwikkelingsrichtingen opgenomen. Deze zijn in 2013 en worden in 2014 verder onderzocht, besproken met gebruikers en vertaald naar een aantal voorstellen voor eventuele wijzigingen in het accommodatiebestand in de periode tot 2020. Dit traject loopt naast de ontwikkeling van de voorzieningenplannen. De keuzes die

worden gemaakt in het kader van de nota binnensport, worden in de voorzieningenplannen als gegeven meegenomen.

Structuurvisie

In hoofdstuk 3 is al aangegeven dat de voorzieningenplannen een sterke relatie kennen met de structuurvisie. Alle voorstellen moeten aansluiten op de kaders die in de structuurvisie staan omschreven.

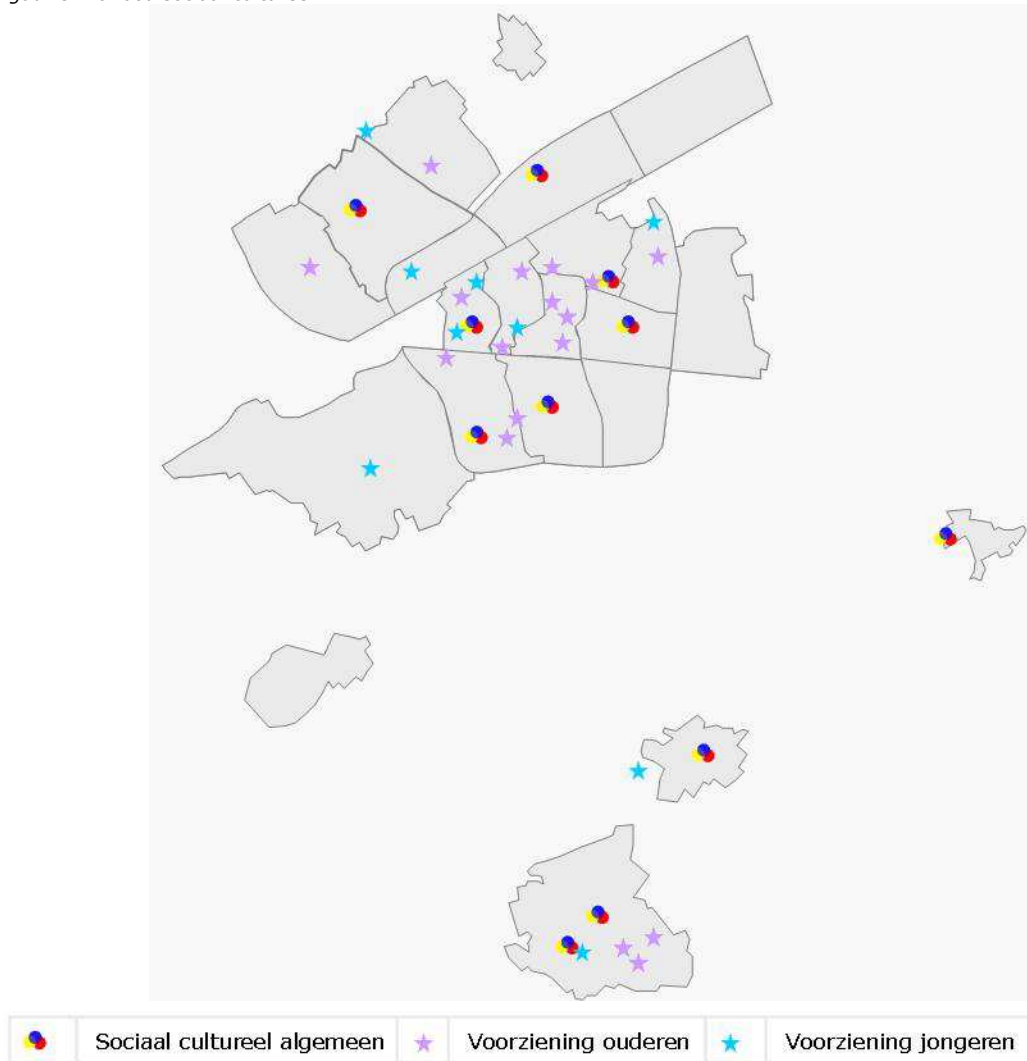
6. Sociaal cultureel

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het huidige voorzieningenaanbod op sociaal cultureel gebied in de verschillende deelgebieden beschreven. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van relevante ontwikkelingen.

Onderstaande figuur toont het huidige aanbod aan sociaal culturele voorzieningen in Weert.

Figuur 8: Aanbod sociaal cultureel

Over het algemeen kan worden gesteld dat Weert over een groot aantal sociaal culturele voorzieningen beschikt die gespreid over de gemeente zijn gelegen. Met uitzondering van Altweeterheide beschikken de dorpen over een eigen voorziening en binnen de stadsring is eveneens een gespreid aanbod aanwezig.

6.2 Huidige situatie

Aanbod

Omvang

Het sociaal cultureel aanbod kent verschillende typen voorzieningen. Zo zijn er voorzieningen die een breed publiek bedienen. Hiermee worden bedoeld de wijkaccommodaties en multifunctionele accommodaties (MFA's). In deze accommodaties vindt een breed palet aan activiteiten plaats, zoals meer bewegen voor ouderen, kaarten, vergaderingen, dansavonden, verenigingsactiviteiten, etc. Gespreid over de gemeente 10 van dit type voorzieningen aanwezig.

Het sociaal cultureel aanbod kent ook voorzieningen die een specifiek publiek bedienen, zoals een scoutinggebouw, jongerencentrum, of een ouderensoos. In onderstaande tabel is de omvang van sociale culturele voorzieningen per wijk/dorp weergegeven.

Tabel 10: Aanbod 2013 sociaal culturele accommodaties per wijk/dorp, in m² en per inwoner

	Algemeen	Jongeren	Ouderen	Totaal	Per inwoner
Centrum	0	130	1.007	1.137	0,34
Fatima	345	648	268	1.261	0,58
Biest	100	0	472	572	0,27
Groenewoud	491	0	100	591	0,14
Kazernelaan	0	290	0	290	0,18
Keent	782	0	150	932	0,20
Moesel	422	0	30	452	0,11
Graswinkel	0	0	0	0	0,00
Leuken	0	300	0	300	0,07
Swartbroek	350	0	0	350	0,42
Tungelroy	497	273	0	770	0,78
Altweerderheide	0	0	0	0	0,00
Stramproy	744	66	300	1.110	0,21
Boshoven	375	179	40	594	0,09
Laar/Hushoven	0	554	200	754	0,45
Molenakker/Kampershoek	291	0	0	291	0,09
Totaal	4.397	2.440	2.567	9.404	0,19

Algemeen = wijkaccommodaties en MFA's

Jongeren = scouting en jongerencentra

Ouderen = ouderensoos en -ontmoetingsruimten

In de tabel is goed te zien dat de omvang per wijk sterk verschilt. Zo beschikken het centrumgebied, Fatima en Stramproy elk over ruim 1.000 m² aan sociaal culturele voorzieningen, terwijl in Graswinkel en Altweerderheide geen aanbod beschikbaar is.

De tabel geeft inzicht in de omvang van het sociaal culturele aanbod binnen de gemeente. Daarmee is nog niets gezegd over toegankelijkheid, kwaliteit en functionaliteit van de voorzieningen. Als voorbeeld kan de wijk Fatima worden genoemd. Deze wijk beschikt over het grootste aanbod aan sociaal culturele voorzieningen. Het grootste deel hiervan kent echter een specifieke doelgroep en is daardoor niet beschikbaar voor het brede publiek.

Ook geldt dat de beschikbaarheid van weinig of geen aanbod niet automatisch betekent dat de bewoners van de wijk of het dorp geen mogelijkheden hebben om activiteiten te huisvesten. Het voedingsgebied van vooral de wijkaccommodaties en MFA's is groter dan enkel de wijk waar het gebouw is gelegen. De accommodaties zijn breed inzetbaar, ook voor bewoners van andere wijken en dorpen.

Verder geldt dat de tabel geen sluitend beeld geeft van alle beschikbare voorzieningen. In de tabel zijn accommodaties opgenomen die vanuit hun sociaal culturele doelstelling voorziening een subsidierelatie met de gemeente kennen. Daarnaast zijn er nog andere voorzieningen die geen sociaal culturele doelstelling kennen, maar wel ruimte bieden aan wijkbewoners voor activiteiten. Hierbij kan worden gedacht aan;

- Commerciële aanbieders (café's en zaalexploitanten). Zo maken in Laar de sociaal maatschappelijke doelgroepen gebruik van een zaalruimte bij café "Beej Bertje". In Moesel is de ruimte van de voormalige ouderensoos "De Stegel" tijdelijk in gebruik gegeven aan de exploitant van de Microbar. In de bruikleenovereenkomst is opgenomen dat de functie slechts tijdelijk van aard is en komt te vervallen zodra de sporthal uit gebruik wordt genomen. In Altweerderheide zijn sociaal maatschappelijke doelgroepen ondergebracht in de Schuttershoeve en de Paol. Recent heeft, met de komst van het zalencentrum de Poort van Limburg, het commercieel aanbod in het centrum een impuls gekregen.
- Scholen. Schoolbesturen zoeken steeds meer verbreding van het gebruik van de schoolgebouwen. Voor scholen die onderdeel uitmaken van een MFA, is deze transitie eenvoudiger te maken, omdat zij vaak kunnen aansluiten bij het beheer van de sociaal culturele voorziening in het gebouw. Maar ook traditionele, stand alone scholen stellen hun ruimten steeds meer beschikbaar voor activiteiten uit de buurt. Zo vindt op dit moment in Altweerderheide een breed overleg plaats onder regie van de partners binnen het dorp, om het schoolgebouw een bredere functie te geven. Voor het dorp biedt dit een kans, omdat hierdoor de mogelijkheid ontstaat om activiteiten binnen het dorp te huisvesten. Voor de school ontstaat

hiermee de mogelijkheid om het gebruik te verbreden, overcapaciteit in te vullen en kostendragers binnen te halen. De winst voor het dorp als geheel zit in het gegeven dat de school door de verbreding nog meer een weefplek vormt, een stevigere basis voor continuïteit wordt gelegd en de leefbaarheid van het dorp een positieve impuls krijgt.

- WMO/AWBZ. In Weert zijn verschillende professionele organisaties actief op het gebied van zorg en dagbesteding. Een aantal hiervan beschikt over eigen accommodaties waar zij vanuit hun doelstelling cliënten en doelgroepen ontvangen en begeleiden. Daarnaast zijn er organisaties die niet over een eigen accommodatie beschikken, maar wel activiteiten aanbieden. Hiervoor maken zij veelal gebruik van beschikbare ruimte bij partners op het gebied van zorg en dagbesteding, of in het regulier sociaal cultureel aanbod. Als gevolg van veranderingen in het (rijks)beleid, verandert de rol van gemeente en de instellingen. Het beleid komt steeds meer rechtstreeks onder de gemeente te vallen en de organisaties moeten hun aanbod steeds meer afstemmen op de lokale inkleuring van het beleid. Voor geen van de partijen is dit een eenvoudige opgave. Aangezien de organisaties in de meeste gevallen regionaal actief zijn, binnen verschillende gemeenten, vraagt de veranderende rol een hoge mate van flexibiliteit en aanpassingsvermogen om aan te sluiten bij de verschillende beleidsuitgangspunten binnen de verschillende gemeenten waar zij actief zijn. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij het lokale beleid binnen de brede maatschappelijke setting. Dit is ook terug te zien in het huisvestingsbeleid van de verschillende organisaties. Aanbieders van ruimte zoeken naar mogelijkheden om partijen aan zich te binden, hun deuren open te zetten voor andere gebruikers. Zo zijn er nu al partijen die hun ruimten beschikbaar stellen voor activiteiten van wijkbewoners.
- Verenigingsgebouwen. Verenigingsgebouwen worden, naast activiteiten voor de verenigingen, soms ook gebruikt door gebruikersgroepen uit de wijk of het dorp. In de meeste gevallen gaat het om incidentele activiteiten zoals vergaderingen of een kaartavond. Verenigingen worden echter beperkt in het verbreden van het gebruik door de horecawetgeving. Hierin staat namelijk dat verenigingsgebouwen enkel ingezet kunnen worden voor activiteiten van de vereniging zelf. Alleen onder deze voorwaarde kan een horecavergunning worden afgegeven.
- Overig. Verder zijn er gespreid binnen de gemeente gebouwen aanwezig die (tijdelijk) in gebruik zijn door één of meerdere verenigingen, zoals de kerk de Goede Herder en een voormalige gymzaal aan de Schuttebeemd.

Kwaliteit/functionaliiteit

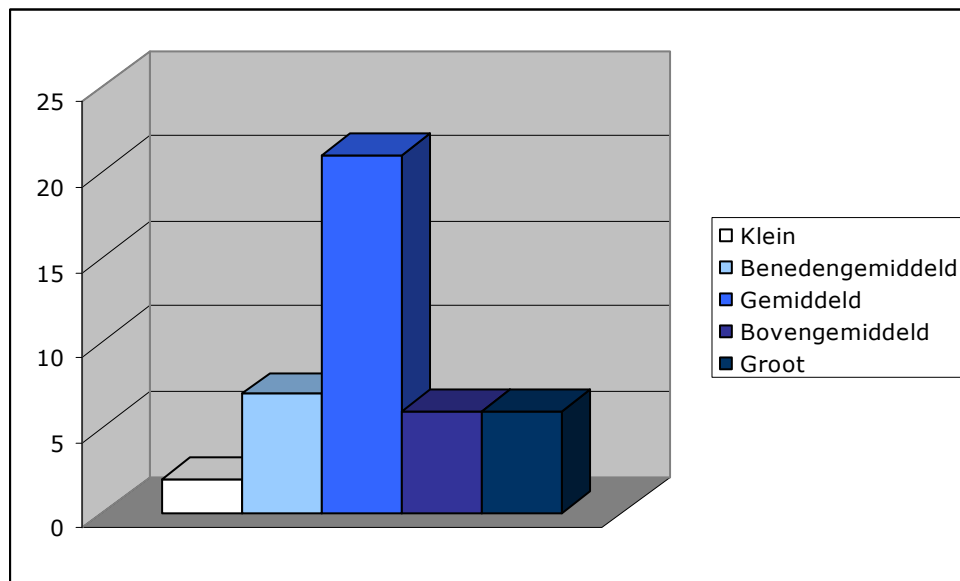
De afgelopen jaren is in het sociaal cultureel aanbod het nodige veranderd. Zo zijn in de dorpen Tungalroy en Swartbroek MFA's gerealiseerd. In de wijk Biest is Brede School Aan de Bron gerealiseerd met een welzijnsruimte voor de wijk en in Keent is de MFA Keenter Hart gerealiseerd. Ook is een deel van het aanbod afgestoten. In de Biest is 't Sonnehöfke gesloopt. Daarnaast is in de wijk Fatima een voormalige kleuterschool (3 vaste gebruikers) gesloopt. In Moesel zijn twee jongerenvoorzieningen (OASE en Walhalla) gesloopt.

De gebouwen zijn voor het grootste deel eigendom van de gemeente en worden meegenomen in het meerjaren onderhoudsplan. Daar waar het aanpassingen betreft om functionaliteit te verbeteren, wordt dit in samenspraak met de beherende instelling beoordeeld. Zo zijn enkele jaren geleden investeringen gepleegd in buurthuis Fatima, met als doel de bovenruimten geschikt te maken voor computergebruik.

Om de functionaliteit te beoordelen, is gekeken naar de mogelijkheden van de gebouwen in relatie tot de maatschappelijke behoefte. De wijkaccommodaties en MFA's hebben tot doel het huisvesten van een breed aanbod aan maatschappelijke activiteiten. De mogelijkheden om een breed aanbod te kunnen huisvesten wordt o.a. bepaald door de opzet en de inrichting van de wijkaccommodaties. Zo zal een accommodatie met meerdere ruimten, die verschillend zijn van oppervlakte en die over een algemene inrichting beschikken, een grotere diversiteit aan activiteiten kunnen huisvesten dan een wijkaccommodatie met weinig verschillende ruimten, of ruimten die een specifieke inrichting kennen (bijvoorbeeld als computerlokaal, kookruimte, o.i.d.). Daarentegen geldt wel dat ruimten met een specifieke inrichting uitermate geschikt zijn voor activiteiten die afhankelijk zijn van een dergelijke voorziening.

De wijkaccommodaties en MFA's in Weert bieden een divers aanbod aan ruimten, in oppervlakte, opzet en inrichting. In de volgende figuur is het aanbod van de wijkaccommodaties weergegeven, waarbij een onderverdeling is gemaakt naar kleine ($\leq 15\text{m}^2$), benedengemiddelde ($\leq 50\text{m}^2$), gemiddelde ($\leq 100\text{m}^2$), bovengemiddelde ($\leq 200\text{m}^2$) en grote ($\geq 200\text{m}^2$) activiteitenruimten. De specifieke accommodaties zijn hierbij niet meegenomen, omdat deze in hun functie al niet breed inzetbaar zijn (enkel gericht op één of enkele specifieke doelgroepen).

Figuur 9; Aantal activiteitenruimten wijkaccommodaties Weert naar omvang

In de bovenstaande figuur is te zien dat er een zeer beperkt aantal kleine activiteitenruimten aanwezig is (twee). Deze ruimten zijn slechts beperkt geschikt voor activiteiten (besprekingen, of als kantoorruimte). Er is dan ook geen behoefte voor een breed aanbod aan kleine ruimten. Het overgrote deel van het sociaal cultureel aanbod heeft een beneden-/gemiddelde oppervlakte. Het overgrote deel van de sociaal culturele activiteiten kan qua omvang en inhoud goed in deze ruimten worden gehuisvest en het is dan ook noodzakelijk dat voldoende aanbod van dergelijke ruimten aanwezig is.

De bovengemiddelde en grote activiteitenruimten bieden met name mogelijkheden voor de grote(re) groepsactiviteiten en bijeenkomsten. Hoewel niet iedere wijk beschikt over een grote ruimte, is hier ook niet direct noodzaak toe. De grotere activiteiten kennen over het algemeen immers een bovenwijkse/stedelijke functie. Daarnaast geldt dat dergelijke activiteiten eerder incidenteel dan structureel van aard zijn.

Het overgrote deel van de activiteitenruimten kent een algemene inrichting, waardoor deze inzetbaar zijn voor verschillende typen activiteiten. Daarnaast is een (beperkt) aantal ruimten ingericht voor specifieke activiteiten. Dergelijke ruimten bieden mogelijkheden om huisvesting te bieden aan een specifieke behoefte. Nadeel is echter dat dergelijke ruimten veelal permanent verhuurd zijn, of dat het gebruik wordt beperkt tot één doelgroep/activiteit.

Gezien de opzet en inrichting van de wijkaccommodaties kan over het algemeen worden gesteld dat het aanbod voldoende mogelijkheden biedt om een breed activiteitenaanbod te huisvesten.

Toegankelijkheid

In tabel 10 is te zien dat niet elke wijk over een wijkaccommodaties of MFA beschikt. Op stadsdeelniveau zijn wel één of meerdere van deze voorzieningen aanwezig. De wijkaccommodaties kennen een wijkoverstijgende functie en kennen een gevarieerd publiek dat afkomstig is uit verschillende wijken. Het beheer wordt in de meeste gevallen verzorgd door een stichting met een sociaal culturele doelstelling. Zij bieden ruimte aan een brede doelgroep en uiteenlopende activiteiten met een maatschappelijk karakter, van wijkbewoners tot verenigingen en instellingen.

Ruim de helft van het sociaal cultureel aanbod heeft een specifieke doelgroep. Voor inwoners buiten de doelgroep zijn deze voorzieningen niet of nauwelijks toegankelijk. Oorzaken hiervan zijn het huisvestingsbeleid van de instelling (gericht op de eigen doelgroep), maar ook de opzet en inrichting van de voorziening. Deze is vaak afgestemd op de doelgroep, waardoor een bredere inzet moeilijk (en in sommige gevallen zelfs onmogelijk) wordt. Deze ruimten staan buiten het eigen gebruik veelal leeg.

Goede voorbeelden hiervan zijn ontmoetingsruimten in zorgvoorzieningen (zoals zorgcentra voor ouderen of PSW). Deze ruimten liggen in pandig en zijn vooral gericht op het eigen publiek. Hoewel

de instellingen zoekende zijn naar manieren om het gebruik te verbreden, kan de ligging, inrichting en de combinatie met het huidige publiek als een drempel worden ervaren om hier andere activiteiten te organiseren.

In een aantal gevallen biedt verder de wetgeving een drempel om het gebruik te verbreden. Zo geldt dat op basis van de drank- en horecawet een verenigingsgebouw enkel voor de vereniging is bestemd. Een bredere inzet wordt daarmee beperkt, in ieder geval waar het drankverstrekking betreft.

Gebruik

Op 1 januari 2013 is de nieuwe subsidieverordening Welzijn en Evenementen in werking getreden. Hierin is als voorwaarde opgenomen dat beherende instellingen van wijkaccommodaties en MFA's jaarlijks een gebruiksrooster moeten indienen bij de gemeente. Het opnemen van deze voorwaarde biedt de mogelijkheid om een goed inzicht te krijgen in het gebruik van de wijkaccommodaties. Hierdoor kan de gemeente beter inspelen op vragen van gebruikersgroepen en op knelpunten in vraag en behoefte.

In de volgende tabel is de bezetting weergegeven op basis van de roosters die door de beherende instellingen zijn ingediend. Hierbij is de bezetting per ruimte in beeld gebracht en vertaald naar een percentage, op basis van het aantal openingsdagen van de accommodatie. De tabel geeft een algemeen beeld van de huidige bezetting per dagdeel.

Tabel 11: Bezetting wijkaccommodaties/MFA's per dagdeel

Acc.	ruimte	oppervlakte	ochtend	middag	avond	Totaal
Buurthuis Fatima	Grote zaal/bar	135	57%	71%	71%	67%
	Kleine zaal beneden	80	18%	57%	43%	39%
	Ruimte boven	65	0%	29%	14%	14%
BH Groenewoud	Grote zaal	235	67%	19%	73%	53%
	Rode Zaal	68	30%	18%	52%	33%
	Blauwe zaal	38	3%	21%	60%	28%
	Paarse zaal	68	4%	3%	45%	17%
	Gele zaal	14	2%	3%	6%	4%
	Groene zaal/Bar	68	2%	18%	2%	7%
Kwintet	Boshovenzaal	50	0%	29%	37%	22%
	Vrakkerzaal	75	48%	39%	19%	35%
	Hushovenzaal	50	0%	14%	28%	14%
MFA Swartbroek	Odazaal	200	21%	21%	14%	18%
	Ruimte 1	100	24%	53%	63%	47%
	Ruimte 2	100	16%	41%	53%	37%
	Ruimte 3	100	0%	15%	3%	6%
	Ruimte 4	50	13%	63%	11%	29%
Kimpe Veld	Grote zaal	244	30%	70%	49%	49%
	Vergaderruimte/bibliotheek	26	14%	0%	14%	10%
	Tussenruimte beneden	55	14%	14%	0%	10%
	Café	82	0%	0%	0%	0%
Keenter Hart	Grote zaal 1	200	19%	45%	9%	24%
	Vergaderruimte	60	21%	47%	3%	24%
	Ontmoetingsruimte	170	8%	38%	4%	17%
	Activiteitenruimte beneden	60	29%	25%	44%	33%
	Grote vergaderruimte	90	23%	30%	21%	24%
	Vergaderruimte	60	20%	17%	5%	14%
	Computerruimte	60	17%	14%	3%	11%
	Kleine vergaderruimte	25	16%	8%	8%	11%
BC Moesel	Kantoor/spreekkamer	12	70%	71%	57%	66%
	Zaal podium	310	18%	9%	76%	34%
	Ruimte 2	50	0%	7%	23%	10%
	Ruimte 3	34	0%	7%	10%	6%
De Spil	Vergaderruimte	28	0%	0%	10%	3%
	Trefruimte	83	0%	0%	39%	13%
	Grote zaal	186	13%	13%	51%	26%
	Vergaderruimte	22	0%	0%	0%	0%

In de tabel is goed te zien dat het gebruik sterk uiteenloopt. Naast ruimten die een hele slechte bezetting kennen, zijn er ook ruimten waar de bezetting heel goed is te noemen. Vooral de grote (zaal)ruimten worden goed gebruikt. Het gebruik spitst zich vooral toe op de avonduren. Dit is ook

logisch, aangezien de leden van de maatschappelijke gebruikersgroepen veelal overdag werken of naar school gaan. Hier staat tegenover dat de beschikbare tijden overdag kansen bieden om mogelijkheden te onderzoeken of het beschikbare aanbod kan worden ingezet voor activiteiten vanuit de WMO/AWBZ. Hiermee snijdt het mes aan twee kanten, doordat de bezetting (en daarmee de exploitatie) wordt verbeterd en er geen aparte voorzieningen gerealiseerd hoeven te worden voor de specifieke doelgroep van de WMO/AWBZ.

Hoewel het gebruik per locatie en per lokaal verschilt, is er nog ruimte om het gebruik te verbeteren. Daarnaast ontstaat ook binnen andere voorzieningen (onderwijs, specifieke voorzieningen) meer ruimte voor huisvesting van sociaal culturele activiteiten. De uitdaging in de toekomst ligt dan ook niet zozeer op vergroten van het aanbod, maar het zoeken naar een betere afstemming en anders benutten van het beschikbare aanbod. De gemeente zal daarin voornamelijk een regierol vervullen door partijen samen te brengen. In de uitwerking van de voorzieningenplannen zal per stadsdeel inzichtelijk worden gemaakt welke ruimte beschikbaar is en worden scenario's uitgewerkt waarop deze beter kan worden benut.

6.3 Ontwikkelingen

Demografie

Als gevolg van de vergrijzing en ontgroening zal het aantal ouderen in Weert verder toenemen, terwijl de doelgroep jongeren afneemt. De oudere doelgroep kent een specifiek activiteitenpatroon en is deels meer toegewezen op voorzieningen in de buurt. In het activiteiten- en voorzieningenaanbod dient voldoende ingespeeld te worden op deze doelgroep.

Decentralisatie Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)

Een ontwikkeling die elke gemeente raakt betreft de wijzigingen die het kabinet wil aanbrengen in de AWBZ. Als gevolg hiervan wordt een aantal onderdelen gedecentraliseerd naar gemeenten en worden bepaalde taken overgeheveld naar de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) (begeleiding, inclusief dagbesteding). De veranderingen hebben gevolgen voor zowel gemeenten alsook voor instellingen die actief zijn binnen de WMO. De komende tijd zal de gemeente hier haar beleid op moeten formuleren.

In de komende periode moet duidelijk worden wat het aangekondigde beleid daadwerkelijk voor de gemeenten gaat betekenen. Wel is bekend dat hierbij een efficiencykorting zal worden toegepast. De gemeenten en instellingen zullen dan ook meer met minder moeten gaan doen. Dat betekent dat we het vooral ook anders moeten gaan doen.

De gemeente Weert gaat haar werkwijze kantelen. Kantelen betekent dat we anders moeten gaan denken en anders moeten gaan doen bij het geven van zorg en ondersteuning. Er is een beweging ingezet van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij. Mensen zullen meer zelf moeten gaan doen en regelen, met steun van de mensen om hen heen. Het leunen op de overheid verdwijnt. De nadruk komt meer te liggen op de eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en informele zorg. In de gekantelde werkwijze wordt meer gekeken naar wat men zelf nog kan, en wat de omgeving kan betekenen.

De veranderingen in het rijksbeleid hebben ook gevolgen voor de professionele instellingen binnen het taakveld van WMO en AWBZ. De partijen binnen de regio zijn al druk in overleg met elkaar en de gemeenten, om hun rol te bepalen en samenwerking te zoeken. Dit krijgt ook een vertaling naar het activiteitenaanbod en huisvesting.

In de verdere uitwerking van de voorzieningenplannen zal, waar mogelijk, een relatie worden gelegd met de ontwikkelingen binnen de WMO en AWBZ.

Bezuinigingen

In paragraaf 2.5 is al aangegeven dat de gemeente naar verwachting moet bezuinigen en dat zij als gevolg hiervan haar rol moet heroverwegen. De uitwerking hiervan zal ook voor de maatschappelijke doelgroepen (zowel aanbieders van ruimten alsook de gebruikersgroepen) gevolgen hebben. De exacte uitwerking moet nog plaats vinden.

Structuurvisie

In hoofdstuk 3 is al aangegeven dat de voorzieningenplannen een sterke relatie kennen met de structuurvisie. Alle voorstellen moeten aansluiten op de kaders die in de structuurvisie staan omschreven.

7. Samenvatting

In deze inventarisatienotitie zijn aanbod, gebruik en ontwikkelingen ten aanzien van maatschappelijk vastgoed in Weert in beeld gebracht. Hierbij is het maatschappelijk vastgoed opgeknipt in 4 categorieën:

- Onderwijs
- Cultuur
- Sport
- Sociaal Cultureel

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen per categorie samengevat.

Onderwijs

Weert heeft momenteel 16 basisscholen die gezamenlijk 3.808 leerlingen huisvesten op een totale vloeroppervlakte van 24.373 vierkante meter. Niet alle beschikbare ruimte wordt (alleen) voor basisonderwijs ingezet. Zo worden bij de meeste scholen lokalen ingezet voor kinderopvang of peuterspeelzalen. Daarnaast is bij de recent gebouwde (brede) basisscholen vaak een relatie gelegd met andere functies zoals sport en welzijn.

Naast het basisonderwijs, zijn in Weert ook 3 scholen voor voortgezet onderwijs, 1 school voor middelbaar en 1 voor hoger beroepsonderwijs aanwezig. Daarnaast is er een school voor speciaal basisonderwijs aanwezig, alsook speciaal onderwijs.

Het aantal kinderen in Weert loopt al een aantal jaren terug. Dit zal de komende jaren ook het geval zijn. Dit heeft direct consequenties voor het aantal leerlingen op de scholen. Er ontstaat normatieve overcapaciteit wat direct financiële gevolgen heeft voor de schoolbesturen; de "lumpsum" financiering die de schoolbesturen van het rijk krijgen is namelijk gebaseerd op leerlingaantallen en neemt dus af. Dit heeft impact voor alle scholen, maar de kleinere scholen voelen dit het meest. Zij krijgen het steeds moeilijker om de kwaliteit van onderwijs te garanderen.

Als gevolg van dalende leerlingaantallen, afnemende budgetten en meer rigide rijksbeleid, komen de kleine scholen steeds meer onder druk te staan. De opheffingsnorm is hierbij een belangrijke graadmeter. In Weert is deze gesteld op 93 leerlingen. De basisscholen in Laar, Altweerderheide, Tungalroy en Swartbroek scoren onder deze norm.

De toekomst van de (voornamelijk kleine) scholen is grotendeels afhankelijk van de visie van het schoolbestuur. Blijven de scholen in de huidige vorm bestaan, wordt er meer samenwerking gezocht of kiezen schoolbesturen op termijn voor sluiting? Sluiting is een ingrijpende keuze en zal in de leefbaarheid in dorpen aantasten. Het bestaansrecht van deze scholen zal veelal afhangen van nevenactiviteiten en functies die aan het schoolgebouw gekoppeld kunnen worden. In de uitwerking van de voorzieningenplannen zal dit een thema vormen.

De gemeente heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Er staan momenteel nog drie nieuwbouwprojecten op de planning voor Leuken, Laar-Laarveld (St. Franciscus) en RKEC. Daarna zal een periode van relatieve rust ontstaan binnen onderwijshuisvesting.

De laatste nieuwbouwprojecten zijn op dit moment in uitvoering en worden in 2015 afgerond. De leerlingaantallen zullen de komende jaren echter nog blijven dalen. De komende periode zal dan ook meer gekeken moeten worden op welke manier het beschikbare onderwijsaanbod het beste kan worden ingezet en welke verbindingen hiervoor gelegd dienen te worden.

Cultuur

Weert beschikt over een rijk en divers cultureel leven. Er zijn binnen de gemeente professionele en amateur gezelschappen actief binnen de verschillende vormen van cultuur. Het voorzieningenaanbod wordt voornamelijk door professionele organisaties verzorgd.

In het centrum is een aantal professionele organisaties gezamenlijk gehuisvest, de Muntinstellingen. De clustering van huisvesting biedt de kansen, zoals uit het samenwerkingsproject van deze instellingen blijkt. De organisaties hebben vanaf 2011 ook meer gezocht naar mogelijkheden om deze samenwerking op diverse terreinen uit te werken.

Het verbeteren van de mogelijkheden voor huisvesting van de Muntinstellingen wordt meegenomen in de "Visie op het stadshart", een visietraject dat als doel heeft om Weert als sterke stad, met al zijn eigenheden en karakteristieken, te behouden en verder te ontwikkelen. De versterking van de aantrekkelijkheid van de binnenstad is daarbij een van de belangrijkste ambities.

Naast de professionele culturele organisaties, die elk over hun eigen huisvesting beschikken, zijn in Weert ook veel amateurorganisaties actief. Zij maken gebruik van het bestaande aanbod binnen de gemeente, zoals wijkaccommodaties, MFA's, of commerciële aanbieders zoals horeca-inrichtingen en zaalaanbieders.

In 2014 wordt de Cultuurnota geactualiseerd. Hierin wordt het beleid voor de tijdsperiode 2015-2018 nader vormgegeven.

Sport

Weert heeft een groot en kwalitatief goed aanbod aan binnen- en buitensportvoorzieningen. Deze worden gebruikt door veelal gezonde, toekomstbestendige verenigingen. Toch zijn in de sport ook de effecten van ontgroening zichtbaar. De aanwas van jeugdleden loopt terug en dit dupeert voornamelijk de kleinere verenigingen, omdat zij vaak geen teams meer krijgen samengesteld.

Bij voetbal en tennis kent Weert een overcapaciteit aan velden / banen. In beide takken van sport is de ontgroening zichtbaar. De voetbalverenigingen in de kernen (Swartbroek, Tungelroy, Altweerderheide) en Wilhelmina '08 hebben nauwelijks nog een jeugdafdeling waardoor het bestaansrecht onder druk staat. Het aantal jonge tennissers is de afgelopen 5 jaar gedaald van 713 naar 507.

Veel (buitensport)verenigingen hebben een eigen clubhuis. Het gebruik hiervan is in de meeste gevallen beperkt tot dat van de vereniging zelf. In het kader van paracommercie is het op dit moment niet mogelijk om de accommodatie breder in te zetten. Indien de vraag naar accommodatieruimte toeneemt, ligt in het mogelijk maken van medegebruik wel een kans.

De gemeente heeft 5 sporthallen, 2 sportzalen en 5 gymnastieklokalen in eigendom. De bezetting van deze accommodaties verschilt sterk van elkaar. Voornamelijk de gymzalen worden in de weekenden nauwelijks gebruikt; hier worden geen verenigingscompetities gespeeld. De accommodaties in de kerkdorpen Altweerderheide en Stramproy kennen voornamelijk overdag een lage bezetting. Dit komt door de geringe gebruiksbehoefte vanuit het onderwijs.

Sociaal Cultureel

De gemeente beschikt over een groot aantal sociaal culturele voorzieningen, die gespreid over de gemeente aanwezig zijn. Een groot deel van het aanbod kent een specifieke doelgroep en is slechts beperkt toegankelijk voor het brede publiek.

De afgelopen jaren is in het sociaal cultureel aanbod het nodige veranderd. Op een aantal plaatsen is nieuwbouw gerealiseerd, terwijl ook een deel van het aanbod is afgestoten. Over het algemeen kan echter worden gesteld dat binnen de gemeente ruim voldoende aanbod beschikbaar is.

De bezetting van de verschillende accommodaties en ruimten loopt sterk uiteen. Naast ruimten die goed worden gebruikt, zijn er ook ruimten die een mindere/slechte bezetting kennen. Het gebruik van de sociaal culturele voorzieningen spitst zich vooral toe op de avonden. Op basis van de huidige bezetting is er echter nog ruimte om een verbetering te realiseren in het gebruik.

Ook zijn er andere partijen die hun gebouwen steeds meer open stellen voor activiteiten uit de wijk. Voorbeelden hiervan zijn scholen, verenigingen en specifieke voorzieningen. Ook partijen die voorheen sterk gericht waren op doelgroepen in de zorg zullen in de toekomst steeds meer gaan zoeken naar manieren om hun activiteiten op een andere manier te organiseren en/of hun gebouwen breder in te zetten. De uitdaging in de toekomst ligt dan ook op het leggen van slimme verbindingen en partijen samen te brengen, zodat het beschikbare aanbod beter wordt benut en de sociaal culturele gebruikers hun weg vinden binnen het brede aanbod aan voorzieningen.

Vervolg

Deze notitie bevat de resultaten van de inventarisatie. De notitie wordt ter instemming voorgelegd aan het college van B&W en vormt de onderlegger voor de uitwerking van de voorzieningenplannen voor de verschillende deelgebieden.

Na instemming door het college, wordt de planvorming opgestart voor de zes resterende voorzieningenplannen (het voorzieningenplan voor Stramproy is al eerder vastgesteld). Deze worden in samenspraak met de betrokken wijk- en dorpsraden en klankbordgroepen vormgegeven. Hierbij geldt de volgende tijdsplanning;

Stap	Omschrijving	Tijdpad
1.	Instemming inventarisatienota.	B&W: januari 2014 Raad: januari 2014 (TILS)
2.	Informatieronde klankbordgroepen over inventarisatienota en vervolgtraject.	Februari 2014
3.	Opstellen voorzieningenplannen per deelgebied.	Januari 2014 – maart 2014
4.	Tweede stuurgroepvergadering.	Maart 2014 (week 11)
5.	Bespreekronde klankbordgroepen voorzieningenplannen per deelgebied.	Maart 2014 (weken 12-13)
6.	Verwerken input klankbordgroepen in voorzieningenplannen per deelgebied.	April 2014
7.	Derde stuurgroepvergadering.	Mei 2014 (week 19)
8.	Vaststellen concept voorzieningenplannen.	B&W: mei 2014 Raad: juni 2014
9.	Schriftelijke inspraakprocedure concept voorzieningenplannen.	juli – augustus 2014
10.	Verwerken zienswijzen en eventueel aanpassen concept voorzieningenplannen.	september – oktober 2014
11.	Vierde stuurgroepvergadering.	November 2014 (week 45)
12.	Vaststellen voorzieningenplannen centrum en kerkdorpen.	B&W: november 2014 Raad: december 2014